Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 294 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Gruodžio (Dec.) 28, 1946 ★ ★ ★ Metai XXXVI. Dienraščio XXVIII.

Keliai

Elliott Roosevelto Nuomonė.
Thysseno Nebaus.
Vokietijoj.
Ar Laimingi Buvo Šie Metai?

Rašo R. MIZARA

Grįžęs iš Tarybų Sąjungos, **Elliott Roosevelt'as,** buvusiojo prezidento sūnus, pareiškia, jog prez. Trumano užsieninė politika nėra rooseveltinė politika.

Elliott'as žada prieš ją kovoti; jis žada mestis politinin darban ir tarp šių dienų ir būsimų prezidentinių rinkimų 1948 m. ryžšis tą darbą dirbti griežtai ir neatlaidžiai!

★ ★ ★

Tai, ką sako buvusiojo prezidento sūnus, sako kiekvienas, sekąs dabartinę mūsų valstybės departmento liniją.

Kai prezidentas Trumanas užėmė šią vietą, jis atvirai, viešai žadėjo **vykdyti rooseveltinę programą.**

Jei taip būtų įvykę, tai, reikia manyti, šių metų rinkimuose republikonai nebūtų laimėję daugumo atstovų kongrese.

★ ★ ★

Na, o žinios iš Vakarų Vokietijos teigia, kad vokiečių kapitalistas, Hitlerio rėmėjas ir, aišku, antrojo pasaulinio karo iniciatorius, Fritz Thyssen, būsiąs greit paleistas iš kalėjimo ir jis nebus teisiamas kaipo karo kriminalistas.

Kodėl?

Todėl, jog, girdi, nesą užtenkamai prieš jį liudijimų.

Visa eilė Vokietijos kapitalistų, rėmusių Hitlerį, tebelaukia teismo kaipo karo kriminalistai. Jeigu ir prieš anuos nebus "užtenkamai surasta liudijimų," kaip jų nebėra prieš Thysseną, tai iš viso rimto reikalo gali išeiti tik pišš.

★ ★ ★

Saksonijos provincijoj (Vokietijoj) 123,098 valstiečių šeimų gavo žemės.

Iš viso buvo išparceliuota 1,783 dvarai, turį po virš 100 hektarų žemės.

Brandenburgo provincijoje 160,000 valstiečių šeimų gavo žemės.

Visa tai, atsiminkime, įvyko Tarybų Sąjungos okupuotoj Vokietijos zonoje.

551 dvaras buvo atimtas iš visokių karo kriminalistų ir atiduotas valstiečiams be jokio atlyginimo.

Jeigu panašiai būtų elgiamasi Vakarų Vokietijoj, — amerikiečių ir anglų zonose, sakysime, — tai iš tikrųjų būtų kuo pasidžiaugti.

Reikia nepamiršti, kad dvarų atėmimas iš dvarponių reiškia vieną iš vokiečių nunacinimo priemonių.

★ ★ ★

1946-tieji metai palieka mus ir įžengiame į 1947-tuosius.

Ar šie metai buvo laimingi?

Priklauso, kaip kas juos paims ir kaip kas per juos gyveno.

Turčiai, sakysime, uždirbą po kelias dešimtis tūkstančių dolerių per metus algos, ir po du sykiu tiek pelnų, visuomet gali būti pasitenkinę, — jie pasitenkinę ir šiemet.

Bet darbininkas, smulkus biznierius ar farmerys, kurio įeigos per metus tebuvo tik tokios, kuriomis galėjo atsibaidyti "vilką nuo durų," nesakys, kad šie metai buvo laimingi.

Vienu dalykų galima pasidžiaugti: kad neprasidėjo trečiasis pasaulinis karas, kurio tūli karo provokatoriai taip labai troško ir trokšta.

Bet sakyti, kad visas pasaulis šiais metais gyveno ramybėje, būtų netiesa.

★ ★ ★

Kaip ten bebūtų, **kiekvienam Laisvės skaitytojui nuoširdžiai linkiu laimingų Naujų Metų, — laimingesnių už šiuos, kuriuos baigiame pragyventi!**

GYVENIMO REIKMENYS PABRANGĘ LABIAU, NEGU BET KADA

Maistas per Metus Pabrango 34 Nuošimčiais, Drabužiai 13 Nuoš.

Washington. — Dar niekuomet Amerikos istorijoje nebuvo taip pabrangę gyvenimo reikmenys, kaip dabar, sako valdiškas darbo statistikų biuras savo raporte. Lapkričio mėnesį reikmenų kainos pasiekė pusantro nuošimčio aukščiau, negu didžiausioje infliacijoje po Pirmojo pasaulinio karo. Maisto brangimas vadovavo ir kitų daiktų kainų kėlimui.

Nuo spalių 15 iki lapkričio 15 d. maistas krautuvėse pabrango daugiau kaip 4 nuošimčiais; tai buvo jau apie 14 nuošimčių brangiau, negu birželio mėnesį. O per metus nuo lapkričio iki lapkričio maisto kainos pakilo 34 nuošimčiais, drabužiai pabrango 13 nuošimčių, namų baldai ir kiti įrengimai 15 nuošimčių ir tt.

Vien tiktai gyvenamųjų namų randos mažai pakilo, nes tebelaikoma jų kontrolė. **Bet dabar namų savininkų organizacijos daro stiprų spaudimą kongresui, kad nušluotų ir rendų kontrolę.**

Savininkus remia daug republikonų ir daug reakcinių demokratų senatorių ir kongresmanų.

Partizanai Užima Graikų Kaimus, bet Monarchistai Sakosi Atgriebią Juos

Athenai. — Graikijos monarchistų komanda skelbia, kad respublikiečiai partizanai sumušė žandarus ir užėmė Stratoniki kaimą; bet monarchistų kariuomenė ir žandarmerija, girdi, atgriebė nuo partizanų Keraida kaimą, Mekedonijoj, ir Konisko Thesalijoj. Monarchistai skelbia, kad jie užmušę dar kelis desėtkus partizanų, o keli tuzinai kitų pasidavę monarchistams.

BULGARAI SVEIKINA J. TAUTŲ PASIUNTINIUS

Sofija, Bulgarija. — Bulgarų komunistų spauda sveikina atvykstančią Jung. Tautų komisiją. Ši komisija tyrinės priežastis susikirtimų palei Graikijos rubežius su Bulgarija, Jugoslavija ir Albanija.

Monarchistų Persekiojami Žmonės Bėga iš Graikijos

Belgrad. — Nuo Graikijos monarchistų persekiojimų perbėgo į Jugoslaviją 224 žmonės iš graikiškos Makedonijos. Tarp atbėgėlių yra 129 vaikai, 17 jaunų merginų ir 35 moterys.

DAR 1 UŽMUŠTAS INDIJOS RIAUŠĖSE

Bombay, Indija. — Kilo naujos kruvinos riaušės tarp indusų ir mahometonų. Policija šūviais blaškė riaušininkus. Vienas asmuo užmuštas ir 5 sužeisti.

Nanking. — Chinų komunistai Kalėdų dienoj atėmė iš tautininkų Luchungtsun miestą, tik 5 mylios nuo Peipingo didmiesčio.

Vienur N. Jersey Geso Streikas Baigėsi, Kitur Prasidėjo

Jersey City, N. J. — 345 streikavę geso darbininkai, Darbo Federacijos unijistai, pentkadienį nutarė baigti streiką. Jie, tarpininkaujant valstijos valdininkams, susitaikė su Public Service kompanija, ir jau vėl dirba geso fabrikuose Jersey City ir Piscataway. Tuo tarpu sustreikavo 400 federacinių geso darbininkų prieš kompanijos fabriką Harrisone, N. J., reikalaudami daugiau algos ir geresnės sutarties. Pirmasis streikas buvo sustabdęs ir daug kitų pramonių.

Valdžia Tyrinės, Kodėl Sviestas taip Ūmai Nupigintas

Washington. — Jungtinių Valstijų žemdirbystės sekretorius Andersonas įsakė ištirti, kodėl sviesto kaina taip ūmai nusmuko 10 centų svarui. Nužiūrima sąmokslaș tarp didžiųjų pieno produktų kompanijų. Kartu pranešama, jog kiaušiniai atpigę 5 iki 6 centų tuzinui, nylonų kaina nukritus iki 72 centų porai kojinių, buvusieji labai brangūs moteriški kailiniai atpigę trečdaliu ir t.t. Svkiu pasmuko žemyn ir Wall Stryto šėrai.

(Sviesto kompanijos New Yorke ir Chicagoj buvo į sandėlius prisikrovusios perdaug smetonos, kuri jau pradėjus gesti.)

Ne Vienas Bilbo, bet ir Kiti Senatoriai Ėmę iš Kontraktorių Kyšius už Karinius Darbus

Washington. — Fašistuojąs "demokratas" senatorius Theodore Bilbo grąsina "išduoti" ir kitus senatorius, kurie ėmė kyšius iš karinių darbų kontraktorių. Penkių senatorių komitetas, kvosdamas Bilbo, patyrė, jog kontraktoriai davė jam dešimtis tūkstančių dolerių dovanų, o jis už tai išgavo jiems pelningus karinių darbų užsakymus iš valdžios. Bet jeigu tas komitetas reikalaus nepriimt Bilbo į senatą dėl kyšių, tai Bilbo atidarys burną prieš šiuos ir kitus senatorius. Taip juos įspėjo Bilbo draugas senatorius Elmer Thomas. Čia jau Thomas prisipažino, jog jis pats darbavosi, kiek tik išgalėjo, kad jo atstovaujami (Oklahomos) piliečiai gautų karinių darbų užsakymus iš valdžios.

Tyrinėjančiam senatorių komitetui taipgi buvo parodyta, jog Bilbo su savo sėbrais neleido negrams balsuoti nominaciniuose rinkimuose liepos 2 d. Mississippi valstijoje. Tokiu būdu jis neteisėtai išrinktas, ir senatas turėtų atmesti Bilbo.

Senatorius Thomas dėl to pareiškė, jog kitose valstijose negrai taip pat atgrasinami nuo balsavimų; tai negalima esą ir Bilbo atmesti dėl tos priežasties.

Amerika Atmetė Protestą Dėl Sovietų Laikraštininkų Sumušimo Shanghajuje

Washington. — Sovietų Sąjunga protestavo, kad amerikonų karinė policija sumušė du sovietinius laikraštininkus Shanghajuj, Chinijoj. Kartu Sovietai reikalavo atlyginti už tai, jog karinis amerikonų automobilis sužalojo tų laikraštininkų automobilį, ir apmokėti jų dviejų gydymo lėšas.

Amerikos valstybės departmentas atmetė Sovietų protestą ir reikalavimus. Amerika sako, kad sovietiniai laikraštininkai, po jų automobilio apdaužymo, ištraukę vielas iš amerikinio automobilio motoro ir ėmę mūšti jo vairuotoją korporalą R. C. Carsoną. Girdi, tik tada kariniai amerikonų policininkai sumušę tuos rusus.

Anglija Siunčia Lenkų Fašistų Kariuomenę į Palestiną prieš Žydus

Paryžius. — Laisvosios Palestinos Sąjunga pranešė, kad Anglija siunčia fašistinio lenkų generolo Anderso kariuomenę į Palestiną pastiprinti anglų armijai prieš žydus. Laisvosios Palestinos Sąjunga dėl to protestuoja Anglijai. Sąjungos pirmininkas H. L. Selden sako: "Generolo Anderso armija bjauriai elgėsi su žydais savo kareiviais ir oficieriais. O slaptieji gen. Anderso armijos junginiai Lenkijoj darė žmogžudiškus pogromus prieš žydus. Už Kielce skerdynes prieš žydus taip pat kalti Anderso kariai."

Belgrad. — Jugoslavijos teismas nusmerkė mirt 6 karinius kriminalistus.

Planuojama Uždrausti Darbo Mokesnis "nuo Vartų iki Vartų"

Washington. — Republikonai kongresmanai ir senatoriai gamina sumanymus įstatymo, kuris uždraustų unijoms reikalauti atlyginimo už praeityje sugaištą darbininkų laiką nuo įžengimo į kompaniją nuosavybę iki darbo vietos ir už laiką nuo darbo vietos iki išėjimo vartų. Tokio atlyginimo per teismus reikalauja Automobilių Darbininkų Unija, Plieninių Unija ir daug kitų.

Kompanijų draugai kongrese nusigandę, kad primokėjimai darbininkams už taip sugaištą laiką "nuo vartų iki vartų" galį pasiekt 6 bilionus dolerių.

ORAS. — Būsią sniego ar lietaus.

GRAIKŲ MONARCHISTAI GRŪMOJA ĮSIVERŽT Į BULGARIJĄ

Graikijos Generolas Žada Vytis Partizanus į Bulgariją

Athenai. — Graikijos monarchistų generolas Nicholas Papanicholou grūmojo vytis graikų partianus- respublikiečius per sieną į Bulgariją, "nepaisant, kas išsivystytų" iš tokių įsiveržimų

Palestinos Žydai Mirčia Nubaudė Žydą, Kaip Anglų Policijos Šnipą

Jeruzalė. — Slaptoji žydų teroristų organizacija Irgun Zvai Leumi pranešė, kad jinai teisė, nusmerkė ir mirčia nubaudė vieną savo narį už tai, kad jis įdavinėjo anglų policija kitus tos organizacijos narius.

Arabai nužudė savo tautietį dvarininką Emirą Mohammedą Zeinati dėl to, kad jis pardavinėjo žydam savo žemes ir stojo už žydų - arabų vienybę.

ŠIMTAI JANKIŲ VETERANŲ MOKYSIS FRANCIJOJE

Paryžius. — Bent 500 Amerikos karo veteranų sugrįžo į Franciją kaipo studentai savo valdžios lėšomis. Jie lankys Francijos universitetus, kolegijas ir kitas aukštesniojo mokslo įstaigas.

Italijos Valdžia Pardavė Pašalpas už $142,000,000

Roma. — Italijos valdžia pardavė daug UNRRA maisto ir kitų tos tarptautinės organizacijos atsiųstų pašalpinių reikmenų; valdžia už ta gavo $142,000,000.

Sovietai Dalina Žemes Pribuišams Vokiečiams

Berlin. — Sovietų vyriausybė apgyvendino Vokietijos provincijoj Saksonijoj 123,098 vokiečius, atvykusius, iš antros Oderio upės pusės. Jiems duoda sklypus atimtos iš dvarų žemės.

New York. — Advokatų Gildija pasmeerkė Nacionalės Fabrikantų Sąjungos planus kaip pavojų darbo unijų gyvybei.

Francijos Taryboj Komunistai Turi Daugiausia Vietų

Paryžius. — Penktadienį susirinko Francijos respublikos taryba, kaip ir senatas. Į tarybos pareigūnus stato savo kandidatus komunistai, respublikiečiai katalikai ir kiti. Respublikos tarybon išrinkta 72 komunistai, 70 katalikų, 47 socialistai, 32 kairieji respublikiečiai, 12 nepriklausomųjų respublikiečių ir 10 respublikiečių laisvės partijos žmonių. Taigi komunistai ne tik seime, bet ir taryboje turi daugiau savo atstovų, negu bet kuri kita pavienė partija.

Neamerikinio Komiteto Pasimojimai prieš Komunistus Unijose

Washington.— Ernie Adamsonas, advokatas kongresmanų komiteto "neamerikiniams judėjimams tyrinėti", paskelbė savo raportą, kuriame reikalauja, kad kongresas išleistų įstatymus prieš komunistus darbo unijose. Adamsonas pasakoja, kad komunistai dabar valdą CIO Elektrininkų, Plieninių, Nacionalę Marininkų unijas ir 14 kitų didžiųjų unijų. Jisai gąsdina, kad komunistai per unijas ir visuotinus streikus, girdi, ruošiąsi užgrobt šalies valdžią.

To neamerikinio komiteto advokatas taipgi reikalauja įstatymais iššluot komunistų įtaką iš aukštųjų mokyklų.

ATOMINIS KOMITETAS SVARSTO AMERIKOS PLANĄ

Sovietai Kritikavo Atominį Amerikos Pasiūlymą

Lake Success, N. Y. — Jungtinių Tautų Atominės Komisijos veikiantysis komitetas dešimčia balsų iš dvylikos užgyrė planą atominei jėgai tvarkyti pasaulyje, taip kad sprogstamoji atomų jėga nebūtų karui vartojama. Lenkijos atstovas susilaikė nuo balsavimo. Sovietų delegatas, profesorius Nikolajus N. Aleksandrovas nedalyvavo balsavime, nors jis buvo tame atominio komiteto posėdyje. Aleksandrovas sakė, reikia teisės. Barucho planas sako, jokia šalis negalės vedaugiau laiko išnagrinėti šį pasiūlymą dėl atominės jėgos kontrolės.

Amerikinis Planas

Penktadieni atominis komitetas pradėjo svarstyti pridedamąjį amerikinį Bernardo Barucho planą. Numatoma daug ginčų, ypatingai dėl Barucho reikalavimo kas liečia veto-atmetimo tuoti - atmesti bausmę, kurią jai skirs tarptautinė valdyba už atominės sutarties laužymą.

Sovietų delegatas Andrius Gromyko jau pirmiau pareiškė, jog tas Amerikos planas laužo Jungtinių Tautų čarterį, kuris suteikia veto teisę kiekvienam penkių didžiųjų talkininkų. Kitas dalykas, tai amerikinis pasiūlymas prieš tarauja Jungtinių Tautų sėimo nutarimui dėlei tarptautinio nusiginklavimo, nes tas tarimas nepaliečia veto. Be to, amerikinis planas nieko nesako apie atominių bombų dirbimo sustabdymą Amerikoj ir apie tų bombų sandėlių sunaikinimą, kaip pastebėjo Gromyko.

(Maskvos Pravda pašiepė amerikinį siūlymą, kad jis perša užsieniuose kontroliuoti atomines medžiagas ir bet kokius atominius bandymus, o tuo tarpu palieka Jungtinėms Valstijoms "teisę" gaminti sau atom-bombas, iki bus pažaboti visi atominiai darbai kituose kraštuose.)

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President ..... Jos. Weiss
Secretary Treasurer ..... D. M. Sholl
Editor ..... Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ką Reiškia Paliuosavimas Nacių ir Hitlerio Agentų?

Kalėdų šventės atnešė Amerikos piliečiams blogų žinių. Viena iš jų, kad Jungtinių Valstijų generolas J. T. McNarney, kuris yra vyriausias komandierius Amerikos okupuotoj Vokietijos dalyj, paliuosavo virš 800,000 "mažųjų nacių". Paliuosavo juos todėl, kad skaitoma, jog jie nebuvo labai turtingi prie Hitlerio režimo ir taip yra tik "maži naciai."

Jau nuo pirmiau buvo žinoma, kad mūsų komandieriai nepraveda nuoširdaus Vokietijos demokratizavimo, kad daugelyj vietų aukšti Hitlerio pareigūnai ir dabar yra valdžios vietose. Taip Berlyne pačių vokiečių darbo unijos reikalavo iš Amerikos komandos, kad pavarytų iš valdžios vietų 148 žymius hitlerininkus. Anglijos okupuotoj Vokietijos dalyj dar blogiau dalykai yra, nes ten dar apie 500,000 Hitlerio armijos laikomos karinėj tvarkoj. Matyti, kad po to, kai buvo padarytas Amerikos ir Anglijos zonų apvienijimas, tai dar mažiau bus dedama pastangų denazifikacijai.

Nereikia nei kalbėti, kad kiekvienas mūsų šalies darbininkas, kuris taip nuoširdžiai dirbo karo pergalei, pirko karo bonus, aukojo kraują, negali džiaugtis, išgirdęs tokią žinią.

Dar nei du metai neprabėgo nuo to, kaip hitlerinis žvėris buvo parblokštas, kai jau atranda "mažus nacius" ir jiems suteikia laisvę! Kaip jaučiasi milionai mūsų jaunų vyrų, kurie kraują liejo už nacių sumušimą? Kaip jaučiasi tėvai, motinos, broliai, seserys, žmonos ir vaikai tų 400,000 Amerikos kareivių, kurie atidavė šioj kovoj savo gyvastį?

Kita žinia, tai, kad Justicijos departmentas įsakė paliuosuoti Hitlerio propagandistus, Amerikos piliečius, H. Burgman, M. E. Gillars ir Donald Day. Kada mūsų šalis dėjo visas pastangas nugalėjimui hitlerizmo, tai jie, būdami Vokietijoj, kasdien per radijo bangas niekino Ameriką, mūsų vadus ir gyrė Hitlerį. Mildred E. Gillars, pasivadinus "Axis Sally", per tris metus po tris kartus į dieną per radiją vedė nacių propagandą. Herbert Burgman nuo 1941 metų kalbėjo už nacius. Reakcinio dienraščio "Chicago Tribune" korespondentas Donald Day, kuris buvo Berlyne, kai ant mūsų šalies užpuolė Japonijos imperialistai ir Hitleris, jis prakeikė Rooseveltą ir kasdien kalbėjo už nacius!

Tada mūsų vyriausybė paskelbė, jog tuos šalies išdavikus teis. Po to, kaip naciai buvo nugalėti, tai šie Hitlerio propagandistai buvo areštuoti. Dabar juos jau paliuosavo su sąlyga, kad du kartus į savaitę jie praneš apie savę žinias.

Ką reiškia "mažųjų nacių" paliuosavimas ir Hitlerio propagandistų padėjimas "ant pataisos"? Kodėl tai daroma belaukiant Keturių Didžiųjų konferencijos, kurioj bus sprendžiamas Vokietijos klausimas?

Dėl Triukšmo Apie "Sovietų Ultimatumą"

Turčių spauda pakėlė skandalą, kad "Sovietai davė ultimatumą" Amerikai ir išvijo karo laivą iš Daireno (Dalnyj) Mandžurijoj. Bet jiems triukšmas nepavyko, nes mūsų Valstybės departmentas pareiškė, kad Sovietų komandieriui turėjo teisę tai daryti.

Kaip tas viskas atsitiko? Į Sovietų kontroliuojamą Daireno prieplauką atplaukė Amerikos karo laivas su reikmenimis Amerikos konsului. Laivas buvo tinkamai priimtas. Jo komandierius paprašė, kad leistų karo laivui išbūti 48 valandas; Sovietų komandierius su tuo mielai sutiko.

Bet laivas, išbuvęs net 48 valandas, vis nesirengė išplaukti, o tuo laiku jo kapitonas ir konsulas pradėjo reikalauti iš Sovietų komandieriaus, kad tas įsileistų du Amerikos korespondentus ir vieną žibalo kompanijos agentą, kurie neturėjo leidimo būti įleidžiamais. Sovietų komandierius neturi teisių duoti įleidimus užsienio korespondentams, jie tokius leidimus turi gauti iš centralinės valdžios Maskvoj.

Kaip dabar praneša už Valstybės departmentą Mr. Lincoln White, tai Dairene Sovietų prieplaukos viršininkas, kad padėti amerikiečiams, tai patsai buvo pratęses dvi valandas Amerikos laivui. Kada jau buvo 20 minučių iki pabaigai ir to laiko, tai jis pranešė, kad neturi galios ilgiau pratęsti Amerikos laivo buvimą be aukštesnės Sovietų vyriausybės ir kaipo asmuo už laivo buvimą neatsako. Iš to Mr. W. H. Newton, Scripps-Howard korespondentas, kuris be leidimo norėjo įeiti į Daireną ir sudarė tą pasaką apie "Sovietų ultimatumą", kurią kelias dienas garsino reakcinė spauda.

Kaip pasielgtų Amerikos komandieriai Korėjoj, arba Japonijoj, kur jų žinioj yra prieplaukos, jeigu ten Sovietų karo laivas atvykęs taip elgtųsi? Jie pasielgtų taip pat, kaip pasielgė Sovietų komandierius Dairene.

Dar daugiau, "Izviestija" iškėlė, kad Amerikos generolo MacArthuro pavaldiniai daug griežtesni yra linkui Sovietų piliečių Japonijoj, net ir tų, kurie turi leidimus. Pereitą vasarą į Tokio atskrido keli Sovietų korespondentai, kurie turėjo leidimus, bet orlaukyj juos apstojo Amerikos militarė policija, fotografavo iš visų pusių, kaipo kokius kriminalistus, uždraudė Sovietų korespondentams traukti bent kokias fotografijas. Ne tik įvažiavimui, bet net išvažiavimui iš Amerikos kontroliuojamų Japonijos miestų Sovietų korespondentai turi savaitę iš kalno gauti generolo MacArthuro leidimą.

Taip atsineša Amerikos komandieriai linkui Sovietų piliečių Japonijoj ir pietinėj Korėjoj. Aišku, kad reakcinė spauda kėlė triukšmą apie "Sovietų ultimatumą" tik tam, kad ji turi išskaitliavimą, kad jai neapeina teisybė, kad ji nori bloginti abiejų šalių santykius.

LAISVĖS VAJUS

Gavimui Naujų Skaitytojų

Nuo Spalių 1 d. iki Sausio 1 d., 1947

KONTESTANTŲ STOVIS ŠIANDIEN:

	Punktų
K. Žukauskienė, Newark	7010
A. Balčiūnas, Geo. Kuraitis, Brooklyn	6958
A. Stripeika, Elizabeth	6737
M. Svinkūnienė, Waterbury	4733
Hartford Vajininkai, Conn.	4609
P. Pilėnas, Philadelphia	4167
J. J. Bakšys, Worcester	3016
LLD 2 kp. So. Boston	2754
LLD 4-tas Apskr. Pittsburgh	2108
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	1706
S. Kuzmickas, Shenandoah	1523
S. Penkauskas, V. Kralikauskas, Lawrence	1392
V. Ramanauskas, Minersville	1376
F. Klastow-P. Bečis, Great Neck	1274
P. Baranauskas, J. Mockaitis, Bridgeport	1118
P. J. Anderson, Rochester	1056
L. Bekešienė, Rochester, N. Y.	1010
LLD 20 kp. ir Moterų Sk., Binghamton	968
L. Pruseika, Chicago	908
J. Simutis, Nashua	882
S. Puidokas, Rumford	835
J. Grybas-Krasauskas, Norwood	814
P. Slekaitis, Scranton	790
LLD 25 kp., Baltimore	724
P. Šlajus, Chester	642
S. K. Mazan, Cleveland	624
C. K. Urban, Hudson	624
V. O. Valukas, Wilkes-Barre	584
J. Bimba, Paterson	546
J. Blažonis, Lowell	514
A. Levanienė, Los Angeles	468
M. Janulis, Detroit	496
LLD 136 kp., Harrison-Kearny	422
J. Rudman, New Haven	338
A. P. Dambrauskas, Haverhill	338
V. J. Valaitis, New Britain	338
V. Padgalskas, Mexico	312
M. Smitrevičienė, Detroit	303
LLD 77 kp., Cliffside	260
J. Kalvelis, Bridgewater	260
A. Gudzin, Schenectady	234
A. Navickas, Haverhill	208
S. Tvarijonas, Hamtramck	208
F. Wilkas, Wilmerding	182
A. Valinčius, Pittston	170
P. Sprindis, Kenosha	156
M. Slekienė, Gardner	156
H. Žukienė, Binghamton	132
J. Adams, Grand Rapids	120
J. Stankevičius, Wilkes-Barre	106
Adam Kupstas, E. St. Louis	104
LLD 75 kp., Miami	104
C. Stashinsky, New Kensington	104
M. Kliknienė, Springfield	104
M. Shlave, Gardner	104

Parengimais, aukomis ir šėrais biudžetą užtikrinimui sukelta sekamai:

Brooklynas	$720.09	Stamford, Conn.	23.50
Hartford, Conn.	289.50	Worcester, Mass.	22.50
Philadelpiha, Pa.	622.30	Cleveland, Ohio	22.00
Rochester, N. Y.	185.50	Jewett City, Conn.	20.00
Elizabeth, N. J.	168.50	E. St. Louis, Ill.	18.50
Waterbury, Conn.	167.30	Norwood, Mass.	18.23
Detroit, Mich.	90.50	Portland, Oregon	16.50
Newark, N. J.	72.00	Scottville, Mich.	15.25
Scranton, Pa.	66.00	Bridgewater, Mass.	13.00
New Britain, Conn.	64.00	Wilkes-Barre, Pa.	11.50
Great Neck, N. Y.	59.21	LMS 2-ras Apskr.	
Baltimore, Md.	59.00	Mass. valst.	10.00
Chicago, Ill.	57.00	Mexico, Me.	10,00
Rumford, Me.	53.00	Cliffside, N. J.	10.00
Shenandoah, Pa.	52.50	Seattle, Wash.	9.50
Paterson, N. J.	51.50	Minersville, Pa.	9.00
San Francisco, Calif.	50.00	Rockford, Ill.	7.00
Binghamton, N. Y.	47.50	Los Angeles, Calif.	6.50
Brockton, Mass.	47.00	Dickson City, Pa.	5.00
Rumford, Me.	45.50	Saginaw, Mich.	5.00
Haverhill, Mass.	43.50	Oakland, Calif.	4.50
Lawrence, Mass.	36.50	Nashua, N. H.	3.50
Bridgeport, Conn.	34.50	Luther, Mich.	3.50
Harrison—		Springfield, Ill.	3.50
Kearny, N. J.	32.00	Miami, Fla.	3.50
Hudson, Mass.	26.50	New Kensington, Pa.	3.50
So. Boston, Mass.	26.50	Gardner, Mass.	3.50
Chester, Pa.	25.00	Washington, Pa.	1.50
Pittsburgh, Pa.	24.75	Plymouth, Pa.	1.50
New Haven, Conn.	24.50	Schenectady, N. Y.	1.00
Pittston, Pa.	23.50		

Po vieną naują skaitytoją prisiuntė: S. Puidokas, Rumford, Me., L. Prūseika, Chicago, Ill., A. Stripeika, Elizabeth, N. J. ir J. Blažonis, Lowell, Mass.

Šie vajininkai prisiuntė atnaujinimų: M. Slekienė, Gardner, Mass., A. Levanienė (už LLD 145 kp., prisiuntė drg. Alvinas) Los Angeles, Calif., J. Krasauskas, Norwood, Mass., LLD 25 kp., Baltimore, Md., (J. Balsys), P. Valantienė, Geo. Lukosevičius už Philadelphia, Pa., LLD 4-tas Apskritys, Pittsburgh, Pa. (A. Sherbin), F. Klastow - P. Bečis, Great Neck, N. Y.

Iš Montreal, Canada gavome didelį pluoštą pinigų už prenumeratas iš aukų, prisiuntė J. Lesevičius. Aukavo:

A. Kajokas, $2.75, P. Majus, prisiuntė blanką: Po $5: A. Banelis, P. Janiūnas, J. Survilas, $2. Po $1: J. Yurkevičius, K. Maziliauskas, J. Kirmelas. Viso $15.50. Šėrų įsigijo: Walter Barštis, už $10 ir Walter Chesnowsky, už $10.

A. Mureika, Brooklyn, N. Y., pridavė $30.00 už tris šėrus ir nupirko Edward Mureika, Jenny Rigely ir John Rigely po du šėrus.

Joe ir Lucy Žemaičiai, Hartford, Conn., prisiuntė linkėjimų kortelę ir parašė "Su Kalėdomis ir Naujai Metais sveikiname Laisvės redakciją, Administraciją i visus darbininkus. Čia randate $10 į biudžetą."

Kitas laiškas skamba sekamai:

"Gerb. Draugai: Lietuvių Meno Sąjungos 2-ras apskr savo posėdyje 15 d. gruodžio, Bostone, nutarė siųsti auką $10 Laisvės spaudai tai šiame laiške yra paštoženklas sumoje $10. Draugiškai, J. Kižys, ižd."

Vera Bunkus, Brooklyn, N. Y., užėjo į L. raštinę ir įsigijo du L. b-vės šėrus už $10.

A. Stripeika, Elizabeth, N. J., prisiuntė aukų sekamai:

Jonas Zaleckas, Linden, N. J., $10. P. Samuolis, Metuchen, N. J., $3.50. A. Saulėnas, Elizabeth, N. J., $1.-50. Po $1 nuo elizabethiečių: St. Baltutis, St. Liutkus, D. Krutis.

S. Puidokas, Rumford, Me., prisiuntė: S. Puidokas, $5. A. Kilienė, $1.50. F. Pakštis, $1.

Kitos aukos nuo pavienių:

J. Alvinas, Los Angeles, Calif., $6.50.

A. Staniulis, Hampton, N. J., $5.50.

Kazimieras ir Eleanora Sungailai, B'klyn, N. Y. $5.

J. Margavičius, White Plains, N. Y. $1.00.

D. Zabotkas, Easton, Pa. (per S. Sharkey) $1.00.

Jonas Ragelis, Maspeth, N. Y., (per Sasną).

Alex Sherbin, Pitsburgh, Pa., $1.00.

Jos Žalionis, Cranford, N. J., 50c.

Širdingai dėkojame visiems už viską.

Tai Kogi Tie Pabėgėliai Nori?

Klerikalų, menševikų ir smetonininkų spaudoje neperstoja dėjavimas dėl "spaudimo" ant pabėgėlių Vokietijoje. Tasai spaudimas prasidėjęs iš UNRRA administracijos, ypač iš amerikiečių pareigūnų, pusės. Spaudimas einąs iš dviejų pusių. Iš vienos pusės UNRRA viršininkai apleidę pabėgėlius "Sovietų agentais."

Chicagos Naujienos šaukia:

Blogiausias dalykas tam slaptame UNRRA administracijos patvarkyme yra tas, kad sovietų agentams buvo leista **lankyti tremtinių stovyklas** ir kalbinti tremtinius, kad jie grįžtų "namo."

UNRRA administracija įsakė savo valdininkams vedžioti užregistruotus sovietų agentus į D. P. stovyklas, kad pastarieji galėtų pasikalbėti su pavieniais tremtiniais arba su tremtinių grupėmis. Tremtiniai turį būt **raginami** (!) dalyvauti tokiuose pasikalbėjimuose, bet ne verčiami.

Sovietų agentams taip pat buvo suteikta teisė lankyt tremtinius jų gyvenamuose namuose, bet nebuvo leista jiems prieš gyventojų norą lauztis į namus.

UNRRA administraciją sutiko duoti sovietų agentams pavadintiems "Soviet Liaison Officers," sovietų piliečių sąrašus, kuriuos UNRRA valdininkai galį paruošti tiktai kooperuodami su karine administracija.

Kitas biaurus patvarkymas tame slaptame dokumente tai — įsakymas **platinti tremtinių stovyklose "sovietų proklamacijas, literatūrą, filmas ir laikraščius."**

Sunku suprasti, kaip galėjo UNRRA direktorius La Guardia su tokiu dalyku sutikti. Kokiu pagrindu jisai rėmėsi leisdamas nešti į lietuvių ,latvių arba estų stovyklas bolševikišką šlamštą, kurio tie žmonės nė matyti nenori? (N., gr. 18 d.)

Kitais žodžiais, Tarybų Sąjungos atstovai ragina pabėgėlius, kurie nėra kriminališkai prasižengę, grįžti namo. Ragina lietuvius grįžti Lietuvon, latvius — Latvijon, estus — Estijon. Berods dar norintiems grįžti apmoka ir kelionės kaštus. Jiems sugrįžus užtikrina darbus — ūkiuose, arba fabrikuose.

Už tai, mums atrodo, kiekvienas nuoširdus, švarus žmogus tiktai pasveikins Tarybų Sąjungos vyriasybę ir jos "agentus". Juk tas tik parodo, kad toji vyriausybė nori suklaidintus žmones išgelbėti, padėti jiems sugrįžti į savo kraštą ir pradėti gyventi naudingu, darbingu gyvenimu.

Betgi už šitas gražias, tikrai žmoniškas pastangas tą vyriausybę bjauriausiai niekina, plūsta ir kriminališkieji pabėgėliai, kurie, matyt, yra įsiviešpatavę pabėgėlių kempėse, ir jų globotojai čionai Amerikoj — klerikalai, menševikai ir smetonininkai.

Dabar apie kitą "spaudimo" pusę, kurią taip pat merkia ir plūsta minėtoji pauda ir fašistiniai pabėgėliai. Apie šios rūšies spaudimą sužinome iš aliarminio pranešimo smetonininkui Žiuriui, kurį jis išgąsdinimui savo nelaimingų ir nukvailintų pasekėjų įdėjo į Clevelando Dirvą (gruodžio 20 d.). Koks ten Žiurio agentas iš Europos rašąs:

Vos spėjau išsiųsti tamstai laišką, kai štai, grįžęs, vėl skubu rašyti: mat, šiandien atėjo G-o laiškas, labai aliarmuojantis. Tat randu reikalo tamstą kuo skubiausia painformuoti. G-s laiške tarp kita ko šitaip rašo:

"Mūsų padangėje vėl niaukiasi. Šiomis dienomis buvo susirinkę Amerikos zonos UNRRA Teams direktoriai. Susirinkimas buvo slaptas, bet jau rezultatai žinomi. Ten buvo svarstoma ne šelpimo reikalai, bet kaip sumažinti DP skaičių. Nutarta artimiausiu laiku išvystyti pačią bjauriausią propagandą ir spaudimą, kad tremtiniai grįžtų atgal į tėvynes. Spaudimą nutarta išvystyti prieš Baltus, kurių per visą laiką tėra grįžusių tik apie 200 asmenų. Spaudimui nutarta vykdyti vėl naują sijojimą ir didelį procentą asmenų išmesti. Taip pat atimti visas kultūrinio švietimo sąlygas, reikalui esant uždaryti net mokyklas, laikraščius, mesti iš stovyklų visus, kurie tik ves bent kokią priešingą agitaciją.

"Taigi, esame naujų persekiojimų išvakarėse. Čia mes visi nutarėme šauktis pagalbos ir aliarmuoti pasaulį visais galimais kanalais. **UNRRA dabar jau visiškai Žydų rankose, Žydų, atkeliavusių iš sovietiškos padangės, kurie tas velniavas išdarinėja."**

Ar ne baisu, kad UNRRA viršininkai, ištyrę visą padėtį, ragina ir pataria pabėgėliams grįžti į savo kraštus ir pradėti naudingą gyveimą? Už tai jie irgi išniekinami ir iškeikiami.

Labai būdingas šio pranešimo paskutinis sakinys. Iš jo taip ir kyšo bjaurios, hitlerinės iltys. Žydai kalti, žydai apyniko UNRRĄ! Ar bereikia geresnio įrodymo, kaip šis anti-semitinis nuodas, kad tie, kurie klerikalų, menševikų ir smetonininkų spaudą taip gausiai šeria raštais iš Vokietijos, yra hitleriniai kriminalistai, kurie Lietuvoje vokiečių okupacijos metu skerdė žydus ir susipratusius lietuvius ir dabar skerstų, jeigu vėl turėtų progą?

Įdėjęs šitą hitlerinio kriminalisto anti-semitinį nuodą, ponas Žiuris šaukia:

"Šiuos faktus turint prieš akis, Amerikos Lietuviai kuo skubiausia turi imtis akcijos Washingtone, ir draugijos bei klubai raginami tuoj siųsti protestus į UNRRA vadovybę ir į State Departmentą protestus prieš tokį žvėrišką pasikėsinimą, kuris įvedamas pabėgėlių stovyklose Maskvos agentų sufabrikuotais skymais."

Visų pirma pats Žiuris, jei dar nors truputį turi sąžinės ir žmoniškumo, turėtų išversti paskutinį minėtojo hitlerininko atsišaukimo sakinį į anglų kalbą ir pasiųsti prezidentui Trumanui, Valstybės sekretoriui Byrnes, UNRRA direktoriui LaGuardijai ir poniai Rooseveltienei. Jie gal dar nežino, kokių hitlerinių fruktų esama pabėgėlių tarpe. Iš to vieno sakinio gal jiems atsidarytų akys ir jie pamatytų, kad "Maskvos agentai" sako tiesą, jog pabėgėlių tarpe slepiasi juodžiausių, kruviniausių hitlerinių kriminalistų, jog didžiausias prasižengimas prieš dorą ir žmoniškumą tuos kriminalistus globoti ir šelpti.

Bet, žinoma, mes netikime, kad p. Žiuris tatai padarys. Perdaug būtų tikimasi iš žmogaus, kuris sąmoningai apgina ir ragina kitus apginti hitlerinius kriminalistus.

Viską sudėjus į daiktą, visiškai aišku, kad pabėgėliai nenori baigti savo "kančias" Vokietijoje. Jie nori tęsti parazitinį gyvenimą. Jie nori gyventi iš aukų ir pašalpos. Jų spardymasis prieš grįžimą Lietuvon ir jų lermavimas prieš tuos, kurie pataria ir ragina juos grįžti, dar kartą įrodo, kad jie neužsitarnauja jokių simpatijų bei paramos.

Šis visas triukšmas klerikalų, menševikų ir smetonininkų spaudoje aiškiausiai įrodo, kad Grigaitis, Šimutis ir Žiuris ir jų vienminčiai nenori baigti pabėgėlių reikalo, nenori, kad pabėgėliai pradėtų užsidirbti sau duoną. Ir suprantama kodėl. Jeigu nebebūtų pabėgėlių, tai keno gi vardu jie rinktų aukas ir apgaudinėtų Amerikos lietuvius? Jiems reikia pabėgėlių savo biznio reikalams. Tuo būdu jie rėks ir šauks prieš visus, kurie bandys pabėgėlių klausimą išspręsti ir užbaigti.

A. Bimba.

Palestinos arabai reikalauja, kad Anglija pakviestų juos į konferenciją, kur bus svarstoma žydų-arabų klausimai.

LITERATŪRA IR MENAS

J. Dovidaitis

NAUJAKURIO SODYBOJE

Su manim ėjęs vyras skėstelėjo ranka.
— Va, čia mano rubežius. O ten, kur avižos mirguliuoja — kapčius. Matote?

Diena buvo tvanki. Viršum mūsų kabėjo begalinė mėlynė, pilna kaitros ir šviesos spindėjimo. Karštis liejosi ne tik iš įkaitusios padangės, bet jaja alsavo ir žemė, o taip pat nebylioje rimtyje sustingę javų laukai.

Mudu grįžom iš Kavarsko su valstiečiu Šileika atgal sodybon.

Po kiemą galvą iškėlęs, piktai burblendamas, nepavargdamas, slankiojo kalakutas ir vaikė vištas. Iš lauko su pieno kibiru grįžo Tofilė Šileikienė, įraudusi, linksmomis šeimininkės akimis.

— Aš į miestelį einu, — pasakė ji, — į punktą.

Šileika prisėdo ant pušinių rąstų rentinio, susuko storą, kaip nykštis suktuvę.

— Štai, kaip aš gyvenu, — ištarė jis, užtraukęs dūmą. Prieš du metus šioje vietoje buvo plikas laukas. Skersai ir išilgai braukė vėjas. O dabar — kluoną iki derliaus nuėmimo užsimojome surėsti.

Naujakurys užsigalvojo. Jo žvilgsnis palengva klydinėjo po sodybą, kuriamą, dar be sodelio, bet jau šviečiančią baltomis gyvenamo namuko ir tvarto sienomis. Trečią pastatą Stasys Šileika statosi. Eina jam dabar darbas, nes žino, kad tarybų valdžios duotos žemės niekas iš jo neatims, nieks nenuvarys nuo jos, ir išaugęs derlius pateks ne į kieno nors aruodą, bet bus jo pačio...

—O tėvai ar turėjo žemės, Šileika?

— Duos tau kas... Dėdukas stumdėsi kiauromis alkūnėmis po svietą. Tėvas Bugeniškių dvare buvo lekajus pas dvarininką, o aš pats dirbau paprastu kumečiu. Tiesa, pirmais metais tarybų valdžia davė 8,5 ha, atrėžė iš Šuminsko, va to, kuris 85 ha valdė. Ale, paskui ir bėdos turėjau, kai vokiečiai atėjo!

Šileika pūstelėjo dūmą, tirštą, kaip rudeninį debesį ir šypsosi.

— Karštas mano būdas. Galėjau aš tada ir skvernus prisvilti. Juk dvarininkas apsiputojęs spyrėsi, o aš už savo,— teisę. Jei ne vokiečiai — neatimtų tada iš manęs žemę.

Kvepia saku ir mišku būsimojo kluono sienojus ant kurio sėdime. O Šileika stambiu, kaip kirvis delnu stuktelėjo į jį.

— Pirmais tarybiniais metais mes praščiokai tai lyg pirmą kartą tą šviesą pamatėme, o paskui sunku užsimerkti. Sunku į seną tamsą sugrįžti... Dėl to ir tos jėgos ir atkaklumo atsirado.

Naujakurys Šileika papasakojo, kai apėjo jis su savo Teofile tada gautą sklypą. Širdys, kaip uždarytos paukštės spardėjo krūtinėse. Ilgai nenorėjo tikėti, kad jis ne ordinarčikas, bet pats jau šeimininkas.

Gyvenau aš tada tokioj grinčiukėje, prie dvaro. Vadina ją blakyne. O dvarininkas nei iš tolo nenori pasižiūrėti į mus, naujakurius. Bet dabar jau man nesvarbu ką jis galvoja. Einu ir ariu savo lauką... Reikėjo dirvą įtręšti. O visas mėšlas dvare, net gyvulio neturiu. Sutinku Šuminską ir sakau:

— Žemę reikia įtręšti, neužleisti. O valsčiuje sakė, kad mešlo iš dvaro gausime, nes ir sklypas juk prie jo priklausė.

— Kai vešiu, tai gausi, — burbteli Šuminskas ir daugiau nekalba.

Laukiu savaitę, antrą. Dvarininkas išvežė mėšlą, o į mano pusę nei nežiūri. Sutinku, vėl prašau, nors bulvėms. Jis tik dėbtelėjo iš paniūrų:

"Nėra—."

Užvirė man tada krūtinėje. Tiek metų stumdė — galvoju — o ir dabar, kai mūsų laikai, taip pat dantis rodo, tarybinio įstatymo nesilaiko, naujakurio nepripažįsta.

Šokau aš į dvarą. Prie tvartų. Atžėriau žabus, kuriais mėšlo kupetos apsmaigstytos, prisidrėbiau į vežimėlį kiek mano laukui reikia ir išvažiavau.

Šileika nutyla minutei, o ant jo veido išsibrėžia šypsena.

— Man svetimo nereikia, bet savo dvarininkui jau neatiduosiu.

Vėliau, kai tik į Lietuvą įsiveržė hitlerininkai, iš savo olų išlindo ir jų padėjėjai — tarybų valdžios apkarpyti dvarininkai, visos tos srutos, kurios mito iš svetimo darbo. Drąsos įgavo ir Kovarsko dvarininkai.

O buvęs Šileikos šeimininkas, sužinojęs, kad prasidėjo karas, tuoj įsakė gyvulius varyti ant naujakurio laukų.

— Matau, mano žemę trempia Šuminsko gyvuliai. O dvarininkas su žmona ir gano juos... Gano ir tyčiojasi, vaikščiodami po mano rubežius. Užsiliepsnojau pykčiu, atbėgu pas juos ir šaukiu: varyk savo gyvulius iš čia. O dvarininkas mažas, piktas, kumštimi grūmoja:

— Savo vietos nežinai? Tik kryželis liks iš tavęs.

Šileika, prastas artojas, nepabūgsta nei koliojimų, nei grąsinimų. Jis myli gimtąją žemę ir už ją pasiryžęs galvą padėti. Jis tik striukai atsako ponui:

— Išeik iš mano žemės.

O pat artyn. Dvarininkas pasižiūri į artėjantį naujakurį, apsiuska ir bėgte nubėga dvaro link.

— Tiesa, — prideda Šileika, — vėliau dvarininkas mane surietė. Atėmė linų, dobilų pusę derliaus, kluonui statyti parengtą medžiagą, visą žiemą jam kūliau. Pavasarį nesikęsdamas dirbti savo žemės, nuo kurios viskas teks dvarininkui, susirinkau savo skudurus su Teofile ir išėjau į žmones.

Ir štai, kai tik 1944 metais Kovarske buvo pradėta tarybinė žemės reforma, Šileika gauna vėl 8 ha sklypą, paskui 20 ktm. miško medžiagos, sėklų apsisėti. Prasideda naujas, laisvas gyvenimas.

— O dabar, — Šileika šypsosi — jau aš ant savos žemės tvirtai stoviu. Baigsiu kluoną, suvešiu šių metų derlių. Atliksiu prievoles valstybei. Nenustums manę nuo žemelės...

Naujakurys nutyla. Tolumoje, kaip mėlyni, permatomi šydai — didžiosios Anykščių girios. Į Šventosios upės pusę, viršum galvų nuplevena laukinių ančių būrys, kurių mirgantys sparnai toje begalinėje erdvės skaidrumoje atrodo auksiniais. Šileika pakelia galvą ir lydi skrendančius paukščius, o paskui jis apmeta savo dirvas plačiu, linksmu žvilgsniu.

Penkmetis

Vienas iš žodžių, gražiausių žodynuose,
Penkmečio žodis žavus.
Tariant tą žodį, girdžiu kaip nokinasi
Marios auksinių javų,

Tariant tą žodį, girdėt tratėjimas
Staklių naujuos fabrikuos.
Vykdant tą žodį — prie laimės artėjama,
Amžiai tą žodį kartos.

Penkmetis! Miestai išauga ir pleciasi,
Puošia juos sodai žali.
Žydi vėl žemė, tiek kraujo pamačiusi
Siautėjant karui šaly....

Penkmetis! Žaidžia vaikučiai darželiuose,
Bėgs jų jaunystė džiugiai.
Vynuogių kekės pakalnėse keliasi,
Kloniuose sirpsta rugiai.

Penkmetis—bėgiais pašėlęs dundėjimas
Mūsų vagonų naujų.
Penkmetis grįstas brolystės idėjomis,
Kritusio kario krauju...

Vienas gražiausiųjų žodžių vadinasi:
Penkmetis mūsų šaly.
Sirpkite, uogos, aukštai vynuogynuose,
Juodžemi, derlių dalink!

Nuo Palangos ligi ledjūrio tolimo
Gerbūvį kalame sau.
Penkmečiui darbą ir prakaitą skolinam,
Būtų kad žemėj šviesiau.

Vytautas Sirijos Gira.

Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Mokslų Akademijos Sesijoj: Profesorius Matulis, Mokslų Akademijos prezidentas, skaito pranešimą: "Penkmetis Planas ir Mokslo Užduotis." Lietuvos mokslininkai aktyviai veikia Lietuvos atstatyme.

Klaipėdos Muzikos Mokykla

Nelabai seniai suėjo metai, kai naujai atgijo ir pradėjo darbą Klaipėdos Muzikos Mokykla. Prieš metus iš Šiaulių atvyko kompozitorius Karosas ir Poderis ir ėmėsi organizuoti mokyklą. Iš buvusiųjų konservatorijos rūmų ir jos turto čia nieko nebuvo likę. Reikėjo pradėti viską iš naujo: atrasti, sutvarkyti, suremontuoti patalpas, parūpinti muzikos instrumentus, sukomplektuoti kadrus ir tt.

— Dvidešimt keturi metai, kai aš dirbu muzikos mokyklose, — sako Jonas Poderis. Visi Lietuvos kompozitoriai, muzikai man pažįstami. Klaipėdai prisijungus prie Lietuvos teko su kompozitorium Šimkum dirbti kuriant konservatoriją. 1939 metais, išvažiuojant iš Klaipėdos nuo vokiečių, teko išvežti buvusį visą turtą — nieko nepalikau rudiesiems. Dabar vėl grįžau į Klaipėdą ir su kompozitorium Karosu teko didžiausius darbus padaryti patiems savo rankomis, kad mokykla vėl dirbtų, kad čia galėtų tarybinis jaunimas mokytis muzikos.

Pirmieji stojamieji egzaminai vyko 1945 m. rugsėjo mėn. ir papildomieji spalių mėn. Per juos buvo priimta 150 mokinių. Lapkričio mėn. prasidėjo mokslas dailiai atremontuotuose rūmuose Donelaičio gatvėje. Mokykla darbą pradėjo turėdama vos 5 mokytojus, o šiuo metu jau yra 10. Instrumentų yra pakankamai.

Šiuo metu mokykla veikia su šiais skyriais: fortepiono dvi klasės, dainavimo— dvi klasės, smuiko — viena klasė, violončelės — viena klasė.

Atžymėti mokyklos gyvavimo metines ir parodyti, ką per tą laiką mokykla nuveikė, neseniai mokyklos patalpose surengtas mokinių koncertas, kuriame dalyvavo nemaža Klaipėdos miesto darbo žmonių.

Penkmečio plane mokykla numato labai praplėsti, išaugti į didelę muzikos mokslo įstaigą. 1950 m. mokykloje mokinių skaičius sieks 250, o per penkmečio laiką mokykloje bus mokinęsi per 500 mokinių, iš kurių 150-170 ją baigs. Mokytojų bus 20. Mokykloje veiks visi ansambliai, tiek instrumentaliniai, tiek ir vokaliniai. Be to, bus suorganizuotas iš mokinių nuolatinis orkestras, o taip pat bus siekiama mokinių jėgomis prieiti ne tik prie kantatų, oratorijų, bet ir prie operų pastatymo.

Ateityje Klaipėdoje bus įsteigtos dvi muzikos mokyklos vaikams: viena septynių metų, o antra ypatingai gabiems muzikoje vaikams — dešimties metų, su bendra gimnazijos lavinimo programa.

M. Viesulis.

Josifas Grišašvili

Leningradui

Taip ginasi tik liūtai... Lyg į uolą
Sudužo plieno potvynis baisus.
Ir tavo mūruos vėl girdžiu iš tolo
Gimtos kalbos pažįstamus garsus.

Vešlus gėlyne Rusijos poetų,
Šlovės ir laisvės versmė išdidi!
Aš tavo šaltą, ramų siluetą

Senieji Metai

Tyliai merkiasi metai senieji...
Dar dvi žilės kairiam smilkiny.
Tik širdis mano nuolat jaunėja,
Tik nežilsta troškimai jauni.

Aš norėčiau gyvent šimtą metų, —
Paskum vėju pavirsti staiga
Ir skraidyt po gyvenimą platų
Su naujagimio sausio pūga;

Ir žinot, nuo skridimo apsvaigęs,
Kad, nors tu išėjai, bet kiti
Gėris baltu plevenimu snaigės,
Kaip gėrėjaisi tu praeityj:

Kad pro ledo krislelį mažytį
Pagiry ir kalnuotam krante
Žydraakis pavasaris švyti
Nebylia, kaip dangus, žibute.

Tuoj vidunaktis... Metai senieji
Atsisveikint atėjo. Sudie!
Tegul žydi, tegul vis jaunėja
Tavo drąsūs troškimai, širdie!

A. Churginas.

M. Lermontovas.

Durklas

Myliu aš tavo aštrų, kietą plieną,
Bičiuli mano šaltas ir šviesus.
Tave tylus gruzinas kalė keršto dieną,
Prieš kovą grūdino čerkesas išdidus.

Švelni balta ranka tave man dovanojo
Po atsisveikinimo žodžių nuoširdžių,
Ir pirmąkart ne kraujas nuo tavęs lašnojo,
O ašara skaidrioji—deimantas kančių.

Ir akys juodosios sustojusios žiūrėjo
Su liūdesiu slaptingu į mane,
Čia blėso jos, čia vėl staiga žibėjo,
Lyg tavo ašmenys ties virpančia ugnia.

Tu duotas man kaip meilės ženklas pirmutinis,
Ir pavyzdys esi klajūnui nebylus:
Ne, aš nepasikeisiu, drauge geležinis,
Ir būsiu širdimi, kaip tu, kaip tu, stiprus.

Vertė **A. Churginas.**

ŽEMĖ

(Sonetas)

Dar gaisro dūmai skverbiasi į langą,
Dar neša vėjas apmaudo šauksmus, —
O aš žiūriu į gilų šviesų dangų,
Lyg ryto saulė, giedras ir ramus.

Aš neskrendu mintim į burtų šalį,
Kur šlama baltos vėliavos sapnų,
Kur rožėmis nubarsto tavo kelią
Graži apgaulė pasakų senų.

Ne! Kryžkelėj plačioj dviejų gadynių,
Rūstus sūnus pasvaiščių ir griaustinių,
Aš su žeme, su motina gera,

Tvirtai širdim suaugau —ir galvoju:
"Būk su manim tarp mūšių ir pavojų,--
Ir neišraus manęs jokia audra!"

A. Churginas

Nuo pat mažens nešiojuosi širdy.

O, mylimas! Galvos nepanarinęs,
Nesudrebėjęs plienine dvasia,
Tu stovi—ir, lyg Raitelis Varinis,
Rūstus žiūri į tolį miglose.

Vertė **A. Churginas.**

Los Angeles, Cal.

Moterų Kliubiečių Atydai

Lietuvių Moterų Apšvietos Kliubas turės savo metinį susirinkimą sausio (Jan.) 5 d., apie 1 val. po pietų, 435 S. Boyle Ave., International Institute svetainėje.

Su šiuomi aš norėčiau atkreipti atydą visų moterų, kurios priguli prie Moterų Kliubo, kad visos narės skaitlingai dalyvautumėt susirinkime ir užgirtumėt metinius raportus iš veikimo ir finansinio stovio. Taipgi metiniam susirinkime galima padaryti svarbius tarimus dėl metinio veikimo ir kliubo naudos.

Draugės kliubietės, jūs žinote, kad niekas neateis mūsų reikalais rūpintis, jeigu mes pačios nesirūpinsime. O mes, moterys, daug galime nuveikti ir svarbius reikalus paremti aukomis ir darbu. O labiausia, tai valdybos narės turi visados ir aktyviai dalyvauti Moterų Kliubo ir visuose susirinkimuose.

Užbaigę metini susirinkimą, turėsime draugišką pasikalbėjimą prie užkandžių ir arbatos. Todėl valdyba nori, kad kiekviena narė dalyvautų šiame susirinkime. Taipgi stengkitės gauti į Kliubą naujų narių.

Paprastai susirinkimai įvyksta kas pirmą trečiadienį kiekvieno mėnesio, vakare, toj pat svetainėj, bet, kadangi pripuola Nauji Metai trečiadienį, todėl susirinkimas bus sekmadienį, o vėliau nutarsim, kaip bus geriau susirinkimus laikyti.

Korespondentė
M. Alvinienė.

San Francisco, Cal.

Mažas pranešimėlis iš mūsų miesto, liečiantis Lietuvai Pagalbos Teik. Kom. veikimą. Neseniai pasiunčiau $10 į LPTK Centrą Brooklyne, tai auka Vilniaus Med. Institutui nuo W. Wychuno. Anksčiau pasiunčiau $5 nuo W. Urbono. Nuo savęs pasiunčiau Lietuvos vaikučiams pasiuvus 20 dresiukių, 12 sijonukų ir 12 blauzių, 7 dželetus ir numezgiau 12 svederių ir 2 poras pirštinių vaikams ir aukojau $5.50 apmokėjimui persiuntimo lėšų. Sykiu buvo ir drg. K. Slegerienės 5 svederiai vaikučiams ir drg. Radienės 1 pora kojinių ir K. Šilkaitienės, 1-nas šalikas. Tai dar ne viskas, stengsimės pasiųsti dar daugiau.

V. Sutkienė.

Jeruzalė.—Užmuštas arabas dvarininkas, pardavinėjęs žemę žydams.

Jonas Kaškaitis

Per Teksų ir Kalifornijos Kraštą

(Kelionės Įspūdžiai)

(Tąsa)

Ką pravažiavom nakti, nežinau, nemačiau. Kiti paskiau sakė, tuo nakties metu prisiėjo praleist nepamatyta pati įdomioji šio žygio dalis: tie patys aukštieji uolingieji kalnai — "Rocky mountains." Girdi, traukinys mus tolydžio tempė vis aukštyn ir aukštyn į kalnus, iki penkių - šešių tūkstančių pėdų virš jūros lygio. Ir paskui jau vėl leidomės nuolaidžiai žemyn, pakalnėn.

Visa šita kelionės dalis buvo labai nuobodi ir varginanti, įkiri, savo nykiu vienodumu, savo gūdžia monotonija ir troškiu karštu klaikių dykumų oru. Stačiai stebėtina ir baisu, kai savo akim pamatai, kokie milžiniški žemės plotai palaimintoj šioj mūsų Amerikoj tebėra dykumos ir dykumos, beviltingi šiurpulingi tyrlaukiai! Visą mielą trečiadienį išsiilgę akys ieškojo kokio linksmesnio vaizdelio, žalio lopinėlio, medelio, krūmelio, kokios vienišos sodybos... Nieko ir nieko. Tik vienalytė ruda, nublukusi žemelė...

Ir kas čia do žemė iš tikrųjų? Kas ją taip iščiulpė, išnaudojo jos visė drėgmę, jos mineralų gausą? Kas taip be atodairos išeikvojo visą jos sodrią augmeniją, jos kadaise traškanojančias girias, pilnas visokio gyvio?... Žiūrint pro langą į tą vientisą, vienalytį, vienodą tolydžio saulės pleskinamą geltoną ir pilką rudumą, net akyse marga pasidaro, o galvą suima kvaitulys. Turi užsimerkt ir paskui jau ten nebežiūrėt, vely ką skaityt ar taip ką krapštinėtis. Net ir pačios saulės atspindys nuo tų negyvų geltonų marių raižo ir vargina tau akis, ir prisėina ant lango užleist užuolaida. jusaTu-ilba ėlaži čąsvereės

Tik kur-nekur, ant vienodos negyvos geltonos lygumos, pasitaiko koks staigus ir keistas iškišulys, lyg kokio milžino sukreivuliuotas, reumatizmo sugadintas pirštas. Poroj vietų pamatėm bent kelioliką krūvon susimetusių tokių iškišulių, tai siauresnių tai platesnių. Taip jie staigiai, statmenai iškylę stačiai virš lygios žemės, ir išsiduoda savo tamsesne, rausva reivėta spalva. Kai kurie atrodo sluogsniuoti, susidarę iš kelių bei keliolikos nusisėdusių skirtingos spalvos klodų.

—Gal čia kanjonai ("canyon"), —pasiteiravo maniškė. — Ne, čia nėra tikrieji kanjonai, bet jie galėjo turėt kokią vienodą geologišką istoriją.

Retkarčiais atkarų lygumos vienodumą truputį paįvairina kokia įlomė, lyg tai būtų išsekusio upelio dugnas. Maniškė net ima džiaugtis: va, sako, jau, tur būt, užvažiuosim ir kokį ežeriuką ir upelį ir podraug atsiras kokios žolelės ar krūmeliai... Bet ne. Nei upelio, nei augalėlio. Nič nieko.

— Tai čia, tur būt, žemė šarmų suėsta, šarmų dykuma ("alkali desert"), — vis gnytina maniškė.

— Gal. Kas ją ten žino... Net ir kalbėt nesinori. Slogu, liūdna ir baugu.

— O kokia čia dabar valstija? — Kas čia ją dabar suvaikys. Gal Nevada, gal Nebraska. O ar ne vis viena? Dykuma ir gana. Juk važiuojam, stumiamės be sustojimo. Ir stočių, stotelių ir tų nepasimaišo. Gerai dar kad mūsų šitas palaikis traukinys nesugenda, važiuodamas per tokias dykumas. Ot tai būtų bėdos susigaudyt prityrusių darbininkų... Net šiurpu pasidarė vien nuo tokios minties. Ir tokia mūsų bailė pasirodė esanti ne be pamato. Gavom tai patirti ant rytojaus.

Slopinanti dykumos atmosfera neigiamai nuteikė, manau, visus važiuolius. Bent jau mūsų vagone nesimatė jokio gyvumo. Visi atrodė sudribę, nuvytę, suniūrę, surūgę arba bent apatijos prislėgti.

Keletas iškaršusių, perkarusių kareivėlių dar rodė daugiau jaunuoliško patvarumo, bet jie čia ilgai nesišlaistė: vis daugiau būrėsi į tą svetingąjį pasižmonėjimo vagoną ("parlor car"). Ten jie sau rūko, kaip pasamdyti, tildo troškulį prie baro ir vis pakirkina kur susigaudytas merguželes. Pereini per tokį prirūkytą vagoną, tai net tau gerklę ir akis dūmai ėda ir kūtinėj pasidaro aitru. "Civilizacija"... ką ir besakyt...

Važiuotės slopinančią monotoniją truputėlį paįvairina pusryčiai, pietūs ir vakarienė. Visgi gauni pereit per kelioliką vagonų, per tą prišvinkusį pasiviešėjimo vagoną, na ir kiek pasistiprini, bet ne perdaug. Maistas nekoks, pasirinkimas visai menkas, o kainos aukštos. Mat, dykumose negigausi ko nusipirkt, tai maisto išteklius eina plonyn.

★

Vakaruojant, pro langus pradėjom įžiūrėt, kad važiuojam per kokį ežerą. Keista. Nesimato nei tilto nei ko, kurgi tas geležinkelis laikosi? Vienas druckis vyras burbtelėjo, kad važiuojam per sūrųjį ežerą ("Salt lake"). Kadangi jis atrodo urgzlus ir susiraukęs, tai nenorėjau jam įkirt su klausimais. Tik matėm, kad ilgai vis pro langus juoduoja patamsy vanduo ir vanduo. Kur-nekur spingsėjo kokie žiburėliai. Tai, vadinas, čia Juta valstija ("Utah").

Ant rytojaus iš ryto stabtelėjom ir tos valstijos didmiesčio stoty Solt Leik Siti. Išbėgęs tik kiek pasidairiau, nusipirkau atvirukų su vaizdeliais ir tiek. Nebuvo kada pasistebėt kiek miesto, nes traukinio gerokai pasivėluota, tai nežadėjo ilgai čia stovėt. Ne ką padarysi. O labai rūpėjo tie mormonai, kaip jie atrodo, kad jie gali turėt bent po kelias pačias. Kiek žmonių mačiau stoty, visi atrodė paprastai, nieko ypatingo pasižymėt neturėjo... tie slėpiningieji mormonai...

Tą dieną, ketvirtadienį, rodos, kada po pietų, mūsų vargšas traukinys pradėjo jau ir visai iš tyko važiuot. Kas čia dabar jam įlindo? Pasivėlinsim nežmoniškai, taip važiuodami... Važiavo, šliaužė, krupčiojo ir galiausiai visai sustojo, oniai iš vietos... Jau ir taip buvo karšta, net kvėpuot sunku, o, traukiniui sustojus, tai jau ir visai... Bendrai, šitas mūsų traukinys nusitaikė netikęs. Negreitas, vagonai sukliūrę, vėdinimas menkas. Ot tau ir šokinėk dabar, kaip ožiukas saulėj.

Buvau sumanęs išeit laukan, pereit po tuos supleškėjusius tyrlaukius, bet išeit neleidžia. Tupėk sau ir dusinkis, akis išsprogdinęs, — lauk, kol kas pataisys sugedusį garvežį. Ir laukėm visi sunerimę ir surūgę. Laukėm gal arti keturių valandų. Niekur niekas paguodos neduoda, nepadrąsina, nepalinksmina: nežinom ir gana... Ot tau, Jurgi, ir dvintinė... "Sidi i ždi u moria pogody" (Sėdėk ir lauk prie jūros giedro oro).

Nusibodo amžinai žiūrėt vis į tą pačią suskrudusią pliką rudą žemę. Nagi štai ant galo pagalios traukinys ir pradėjo judėt. Gal jis dabar greičiau įstengs pavažiuot. Gal. Pažiūrėsim. Kantrybės, kantrybės. "Pazienzia ē virtu", (Kantrybė — dorybė), sakydavo vienas mano senyvas draugas italas. Ir be juoko. Žinote, traukinys pradėjo greičiau važiuot. Taigi mano gerutis! Gal būt, jis kaip atsilygins už tą sueikvotą laiką, gal, padidinęs greitį, sugebės laiku pribūt. Čikagon.

O vis ta pati dykuma. Gal ir dar nykesnė ir rūstesnė. Vietomis matėm, slėsnesnėj kokioj vietelėj, lyg kreidos ar kalkių pribarstyta eilelėmis. Kas tai paaiškino, būk tai esanti gyva druska. Gal kadaise seniai čia buvo jūra. Ji ilgainiui išdžiuvo, išsigaravo, ir susėdo jos dugno vietoj druska.

Na, štai ir penktadienis, rugpiūčio 16 d. Jau, matyt, išvažiavom iš dykumų plotų. Nors dar nelabai kas, bet jau vis viena, šiokia tokia žolė ant laukų ir krūmeliai ir medeliai pradeda maišytis. Ir publika mūsų pagyvėjo. Pradėjom krapštytis darinėt lagaminus. — Kąda pasieksim Čikagą? — klausiam paslaugaus juoduko porterio. — Gal dviem valandom vėliau...

Tai jau, matyt, artyn eina ir Čikaga. Nekantriai visi laukiam. Tai jau ji ir bus. Bet jau tokie čia nublukę, išklibę, sudulkėję namai, lyg jie čia būtų nuo pat tvano metų.

(Bus daugiau)

San Diego, Calif. — Dingo amerinikis lėktuvas su 12 žmonių.

HARTFORD, CONN.

Čia biskis žinių iš Laisvės vajaus.

Tie mūsų geri ir nenuilstanti draugai J. ir L. Žemaičiai, Laisvės vajininkai, gruodžio 15 dieną anksti iš ryto atvažiavo ir sako: "Na, važiuokime Laisvei skaitytojų pajieškoti." Rytas gana šaltokas, o mes pasibrėžę net kokias 60 mylių nuvažiuoti, net į Brooklyn, Conn., ir dar toliau. Žemaičiai turi gerą "buick" automobilių, tai netruks ilgai. Pirmiausia nutarėme sustoti Canterbury, Conn., pas drg. D. J. Bernotą. Sakome, pasiimsime jį, tai jis mums nurodys tos apylinkės gyventojus.

Taip ir padarėme, sustojome pas Bernotus. Mus pasitinka Bernotienė. Pasveikiname ir klausiame, kur gi Bernotas? Jinai atsako, "Bernotas išvažiavo Laisvės reikalais."

Nėra mums kitos išeities, turime laukti jo. Draugė Bernotienė su dukrele tuojau pradėjo taisyti pietus. Pavalgę pietus mes jau pradėjome rūpintis, — diena praeis ir mes grįšime namo be nieko. Bet štai ir d. Bernotas atsiranda. Pasisveikiname ir tuojau norisi klausti, kokios čia bus pasekmės. Jis sako, "nors turėjau kelis sykius nuvažiuoti, bet iš visų duokles išrinkau, še, 10 užsimokėjo." Išima $72.50. Mums ir širdis nudžiugo ir ūpas pakilo. Reiškia, nei važinėti, nei prašinėti nereikia, viskas gatava ant vietos!

Tai didelis ačiu draugui Bernotui už tokį nuoširdų pasidarbavimą dėl darbininkiškos apšvietos.

Į Laisvės budžetą aukavo sekami draugai: R. Kaziliūnas, iš Brooklyn, Conn., $3.50; D. J. Bernotas, Canterbury, Conn., $3.50; F. Navikas 50 centų. Jis irgi iš Brooklyn, Conn. Visiems aukavusiems — ačiu.

J. Margaitis.

Great Neck, N. Y.

Paskutinis Pakvietimas

Kiekvienais metais Great Necko darbin. organizacijos bendrai rengia vakarienę pasitikimui Naujų Metų. Rengiame ir šiais metais. Kadangi rengėjai rūpestingai darbuojasi, kad užganėdinti atsilankiusią publiką, tai, ačiu tam, mes visados turime daug gražios publikos. Pavyzdžiui, ir ant šio parengimo, mes turėsime žmonių net iš New Jersey valstijos. Tai yra, A. Matulis iš Jersey City pasipirko tikietų ne tiktai savo šeimynai, bet ir dėl kitų draugų. Mes tikimės turėti draugų-svečių iš Brooklyno, New Yorko ir kitų artimesnių kolonijų. Port Washingtonas, mūsų artimiausias kaimynas, jau apsirūpino tikietais ir žada turėti gražią atstovybę.

Todėl mes kviečiame visus Great Necko ir apylinkės draugus-svečius dalyvauti šioje vakarienėje. Linksmai užbaigkime senus ir pasitikim Naujus Metus.

Vakarienė įvyks antradienį, gruodžio 31 d., 1946, A. J. Kasmočių svetainėj, 91 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y. Prasidės 8 val. vak. Įžanga $3 ypatai. Vien tiktai šokiams 75c. Šokiams gros prof. Pošk os orkestra iš Brooklyno.

Rengėjas.

Republikonas senatorius Taftas norįs kandidatuot į prezidentus 1948 m.

LAISVĖS BANKIETAS

□ □ □

Prašome įsitėmyti, kad Laisvės Bendrovės Dalininkų Suvažiavimas ir Koncertas įvyks

□ □ □

Sausio - January 26-tą

□ □ □

Bus toje pačioje salėje, kur anksčiau būdavo:

Grand Paradise Ballroom

318 Grand St., kamp. Havemeyer St., B'klyn, N. Y.

GERA TURKEY-INDIKŲ VAKARIENĖ

Kaina $3.00 Asmeniui

Bilietai jau gatavi, prašome iš anksto įsigyti juos, nes iš anksto turime žinoti ant kiek publikos gaminti vakarienę.

Pavidis Radio Orkestra

Šokiams gros garsioji Pavidis Radio Orkestra. Vien tik šokiams įžanga 60c.

Tel. TRObridge 6330
DR. JOHN REPSHIS
(REPSYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto.
278 Harvard Street
kamp. Inman St., arti Central Skv.
CAMBRIDGE, MASS.

RONKONKOMA 8634

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS

Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.

Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apylinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiame ir į kitus miestus.

Sav. V. LUKOŠEVIČIUS. Tel. EVergreen 4-8802

ANDRIUS PURICKIS
Linksma Užeiga * Geras Alus ir Užkandžiai
48 Gold Street, Brooklyn, N. Y.
Telefonas CUmberland 6-8629

KONČIAUS MEDUS

Bitininkas Končius atvežė didelį troką medaus. Jo medaus dabar galite gauti Laisvės įstaigoje.

YRA 3 IR 5 SVARŲ BONKOSE

Kreipkitės tuojau, nes pareikalavimas didelis, nežinome kiek ilgai jo užteks.

LAISVĖS ADM.

BROOKLYNO LIETUVIŲ
Valgių ir Gėrimų Įstaigos

CHARLES VIGŪNAS
284 Scholes Street
Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8573

WM. SKUODIS
564 Wythe Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8054

ANTHONY ROGERS
(Raudžius)
328 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

MIKE LEIPUS
324 Devoe Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8003

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

FIRE HOUSE INN
John Baron Savininkas
25 East Marie St. Hicksville, L. I., N. Y.
Meldžiame užeiti pas Baroną, nes ten rasite gerą Joną, kuris duos jums šnapso, vyno ir alaus. Prie to, čia yra skanūs užkandžiai ir bendrai linksma atmosfera.
Yra vieta automobiliam pasiparkyti ir svetainė pokilims.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

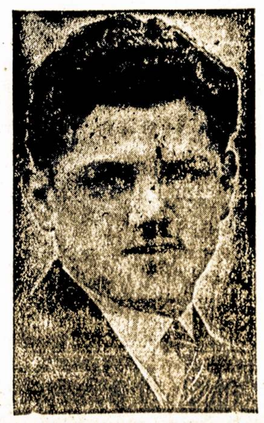

Laidotuvių Direktorius
★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

Montello, Mass.

Pas mus, Mass. valstijoje, su prakalbomis maršrutuoja du fašistiniai bastūnai, vadinami pabėgėliais. Gruodžio 5, fašistų Sandaros salėj, kalbėjo dr. P. Podolskis, buvęs Lietuvos Universiteto profesorius, atvykęs iš Francijos. Jo prakalba susidėjo vien tik iš plūdimo Sovietų Sąjungos ir Tarybinės Lietuvos, niekinimo Stalino. Papasakojo, kaip ten veikia fašistų žmogžudžių šaikos. Sako, kur nors apgyvendinta rusai, iš nakties randa negyvus, o jų namai sudeginti. Šitaip, girdi, išnaikinsim visą rusų tautą.

Gruodžio 15, 1946 m., kalbėjo kitas fašistų bastūnas, dr. Antanas Gervidas. Jis irgi "profesorius," iš Kauno, iš Vilniaus. Prakalbos buvo Šv. Roko parapijos salėj. Jo kalbos turinys irgi buvo panašus.

Žolynas.

Dalinasi Atradimu Smetoningesnio Pieno

Kada Mrs. R. J. Kelley, 95 Beckman Ave., N. Tarrytown, N. Y., atrado, kiek turiningesnis yra Borden's Golden Crest Pienas, jinai patarė ji tūloms savo draugėms.

Ji pasakė joms, kaip jos vaikai tarpsta nuo šio skanaus, ekstramaistingo pieno. "Paskui," sako ji, "mano draugės rašė man, kaip bujoja jų vaikai, kuomet pradėjo gert Golden Crest."

Golden Crest yra homogenized greitesniam suvirškinimui. Tai puikiausias iš viso Borden pieno—o jeigu Borden's, tai TURI būti geras!

Borden's GOLDEN CREST MILK Vitamin D • Homogenized

Jersey City, N. J.

Jonui Paserpskiui Pasimirus

Gruodžio 15-tą d., anksti ryte, Medical Centre ligoninėj mirė draugas Jonas Paserpskis, sulaukęs 63-jų metų amžiaus. Iš Lietuvos paėjo: Trakiškių kaimo, Marijampolės apskričio. Į Ameriką atvyko 1904 metais ir visą laiką, su trumpa pertrauka, gyveno Jersey City.

Velionis Jonas Paserpskis buvo tas žmogus, kuris visą laiką palaikė kairųjį judėjimą šiame mieste. Per ilgus metus buvo buvusios Laisvės Draugijos finansų sekretorius ir vėliau, Laisvės Draugijai perėjus į Lietuvių Darbininkų Susivienijimą, visą laiką, iki savo mirties, buvo LDS 133 kuopos finansų raštininku. Literatūros Draugijos 16-tos kuopos buvo tėvas ir visą laiką sekr. Velionis buvo dienraščio Laisvės agentas ir ilgą laiką buvo Komunistų Partijos narys, tik keli metai atgal buvo pasitraukęs iš Partijos, bet tam tikrą duoklę mokėjo vietiniam vienetui kiekvieną mėnesį. Velionis Paserpskis buvo tas žmogus, kuris nuoširdžiai rėmė Tarybinę Lietuvą, aukodamas stambias sumas pinigų ir turėjo susibūręs gražų būrį savo vienminčių apie save.

Talkininkams laimėjus antrą pasaulinį karą ir galutinai Lietuvai likus Tarybų Sąjungos sandrauge, ir kad pasidalinus su visais šiame mieste gyvenančiais ir remiančiais Tarybų Lietuvą lietuviais, buvo suruošęs pokilį atžymėjimui talkininkų laimėjimo ir, kaip jisai sakydavo, Juozo Stalino pergalės prieš nacių žiaurumus. Jisai buvo inicijatorius bendros su ukrainais, bielorusais ir kitomis Tarybų Sąjungos tautomis suruoštos vakarienės, kuri visapusiai pavyko ir lietuvių dalyvavo tuomet gražus būrys, įteikdami $50 bendram fondui.

Turėdamas automobilių, jisai visuomet ir visuose parengimuose dalyvavo, atsiveždamas, kiek automobiliuje tilpdavo žmonių į parengimus.

Bet štai, pora metų atgal, pajuto sveikatos silpnėjimą. Daktarai uždraudė svaiginančius gėrimus, rūkymą, bet nepasakė, kokia liga velionis Jonas Paserpskis serga. Tik kuomet galutinai liga sveikatą pakirto ir 8-tą d. rugsėjo šių metų buvo priverstas pasiduoti į ligoninę, tai daktaras tik artimimes jo draugams pasakė, kad jo gyvenimo dienos suskaitytos. Visiems buvo sakoma, kad serga džiovą, bet tikrumoje, turėjo vėžį.

Velionių pasimirus, jo palaikais rūpinosi jo buvęs artimas draugas Juozas Kreivėnas. Turiu priminti, kad Juozas Kreivėnas palaidojo savo buvusį draugą laisvai, be jokių bažnytinių apeigų. Velionį palydėjo į kapus 10 automobilių, palaidotas gražiose Bayview kapinėse, prie pat Ocean Ave., Jersey City, ir, žinanti velionio kapą, ir važiuodami busu, gali matyti. Kvietkų prišiuntė Literatūros Draugijos 16-ta kuopa ir LDS 133 kuopa, kuriose velionis buvo aktyvus narys. Gražūs kvietkai buvo ir nuo kitų jo buvušių draugų-gių, net 9-ni. Viso 12-ka didelių kvietkų puošė velionio grabą. Ant kapų LDS sekr. drg. Jonas Siurba pasakė trumpą kalbą apie velionio nuveiktus darbus ir nuo kapų visi palydovai buvo pavaišinti pietum per jo draugą Juozą Kreivėną.

Velionis Jonas Paserpskis, sakoma, turi du brolius, kurie gyveno ar tebegyvena Tennessee valstijoj. Prieš antrą pasaulinį karą Lietuvoje velionio tėvai dar buvo gyvi, ir turėjo seserį, bet pasibaigus karui, jokių žinių neturėjo.

Ilsėkis, drauge Jonai Paserpski, ramiai. Mes, likę gyvi, tęsime tavo darbą pirmyn.

Garbė priklauso ir velionio draugui Juozui Kreivėnui, kuris jį palaidojo laisvai, ir tai buvo pirmos didelės laisvos laidotuvės Jersey City lietuvių tarpe. Davatkos ir jų klapčiukai paleido paskalas, kad velionis priėjo išpažinties ir buvo pasirašęs, kad jį palaidotų su visomis katalikiškomis dogmomis. Tačiau teisybė pasako ką kitą ir man pačiam būnant tik trys dienos prieš velionio mirtį jį aplankyti, sakė, kad įvairūs kunigai prie jo lenda, bet visiems vienodas atsakymas: "Man jų nereikia, kokis buvau, tokiu ir mirsiu."

Didelis priklauso kreditas ir Gumauskienei, kuri leido pasarvoti velionį Paserpskį savo namuose ir nors religinė moteris, tačiau pilnai sutiko, kad būtų taip palaidotas, kaip jisai gyveno būdamas gyvas. Graborius buvo Buyauskas iš Newark, N. J.

A. Matulis.

KOMJAUNUOLIŲ INICIATYVA STATOMAS KLUBAS

KĖDAINIAI. — Ariogalos valsčiaus pirminės komjaunimo organizacijos iniciatyva Ariogaloje atstatomas namas, kuriame bus įrengtas klubas.

Klubo statyboje aktyviai dalyvauja komjaunuoliai, o taip pat ir nesąjunginis jaunimas.

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel Virginia7-4499

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp. 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOuth 8-5589.

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Lietuviškas
TRAKTYRIUS
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

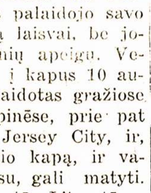

Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Tel. GLenmore 5-6191

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

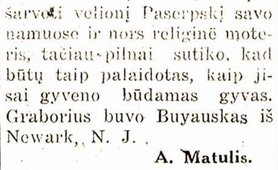

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

K. VENCKUS
LIETUVIS PIANO TUNERIS
Perbudavoja pianus iš didesnių į mažesnius, Spinet Style, sutūnina. Atlieka visokius reikalingus pataisymus ir nulekeriuoja.
L. I. PIANO TUNING & REPAIRING CO.
9152 GOLD STREET,
OZONE PARK, N. Y.
Tel. MIchigan 2-3123

Matthew A. BUYAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 LAFAYETTE STR.,
Newark, N. J.
Tel. MArket 2-5172

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

JONAS LAZAUSKAS
Užlaiko Valgių ir Gėrimų Įstaigą
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
PUIKI SALIUKĖ SU ATSKIRU ĮĖJIMU.
PATOGI GRUPĖMS PASILINKSMINTI
337 St. Nicholas Avenue
Brooklyn, N. Y.
Kampas Palmetto St. Tel. EVergreen 2-9141

GRAND ST. EXTENSION WINE & LIQUOR STORE
176 GRAND ST. EXT., BROOKLYN
Linki jums ir jūsiškiams Linksmų Kalėdų ir Perteklingų Naujų Metų!
Amerikoniškai tariant: "No 'ifs' or 'buts' we got the goods!" — Vengkite susigrūdimo, pirkite dabar šventėms patraukiančių nacionaliai išgirsintus gaminius — Degtinių, Vynų, Cordials, Braidies, Rumų ir Gins.

Pirkite Keisais ir Taupykite
Niekur Nėra Geresnės Vertybės
Tel. EV. 4-7100 SABLE & MOSKOWITZ.

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreiptis
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

VITAMINŲ SANDĖLIS
Pirkdamas iš mūs Vitaminus Wholesale kaina po tūkstantį ant sykio ne ti apsaugosi kūną nuo slogų ir kitų kvarabų, bet ir sutaupysi namažą dal ir pinigų. Tik pagalvok ir nieko nelaukdamas pasirūpink siųsti užsakymą tiandien, kol dar nepervėlu.

1. Balanced Brand Vita-O-Minera Tablets kaipo (multiple vitamins and minerals) susideda iš 12-kos Vitaminų i 6-šių mineralų. Užtenka tik trijų tabletėlių į dieną. Naudinga yra vartoti kiekvienam, per apskritus metus, dėl sustiprinimo viso kūno audinių. 100 Tabletėlių $2.00, už 1000 $12.00. Pašto išlaidas mes apmokame.
2. Balanced Brand Veg. Broth. Jeigu atsibodo jums kava gerti arba jautiesi viduriuose nervuotas ir erzus tai be atidėliojimo tuojaus pradėk vartoti Veg. Broth kuri yra sudaryta iš 10-ties įvairių daržovių į miltelių pavydalą, sveika ir skani yra dėl kiekvieno, seno ar jauno, taipg tinkama yra vartoti per apskritus metus. Iš Veg. Broth galima padaryti skanią greivę prie mėsos. Tad jeigu brangini savo sveikatą ir nesijauti 100% sveikas ir gyvas tuojaus pasirūpink įsigyti ir po kiekvienu valgiu gerk vietoje kavos. 5 svarų jumbo can, kurio užtenka per visus metus su prisiuntimu tik $5.50.
3. Balanced Brand Vitamin A, D, ir E Tabletėlės naudinga yra kiekvienam, ypatingai tiems, kurie tankiai slogas pagauna, žiemą arba vasarą Taipgi geral yra dėl sutvirtinimo akių. 500 Tabs. $5.00; 1000 Tabs. tik $8.50.
4. Balanced Brand Vitamin & Mineral Tablets, susideda iš 8-nių Vitaminų, ir 3-jų Mineralų, 6 tabletėlės į dieną, už 1000 tik $6.00.
5. Balanced Brand Garlic & Parsley Tablets, turintiems Aukštą kraujo spaudimą, 1000 tabletėlių tik $3.40. Pašto išlaidas mes apmokame.
6. Balanced Brand Vitamin E Wheat Germ Oil; Vartok jeigu turi atbukus protavimą arba neveikdius lytiškus organus; už 16 oz. bonką (pint), tik $7.75, Qt. $12.75.

Vitaminus siunčiame paštu į visus kitus miestus ir apmokame pašto išlaidas.

WONDER LIVE FOUNDATION
6164B—Metro Sta., Dept. C, Los Angeles 55, Calif.

Žinios iš Lietuvos

MOKSLINĖ PASKAITA GAMTININKAMS

VILNIUS. — Įdomią paskaitą Biologijos Instituto darbuotojams ir Vilniaus Universiteto gamtos fakulteto studentams skaitė biologijos mokslų kandidatas maskvietis I. O. Starkovas. Jis plačiai papasakojo apie broliškųjų respublikų brangių kailinių žvėrių augintojų patyrimą, apie mokslinį darbą, kurį atlieka tyrinėtojai su lapėmis, sabalais, kiaunėmis ir t.t. Paskaita buvo ruošiama sąryšyje su respublikoje organizuojama eksperimentine zooferma.

M. Gaškeris.

Įvykdė Metinį Grūdų Pristatymo Planą

UTENA. — Ryšium su LKP(b) Centro Komiteto nutarimu dėl organizavimo dešimtadienio paruošoms užbaigti, apskrityje įvyko eilė susirinkimų, kuriuose dalyvavo daugiau, kaip 7.000 valstiečių.

Debeikių valsčiaus valstiečiai po susirinkimo suorganizavo 70 vežimų raudonąją gurguolę. Jie atgabeno į valstybinius paruošų punktus daugiau kaip 840 pūdų grūdų. Šio valsčiaus valstiečiai pilnai įvykdė metinį duonos statymo planą ir atvežė viršum plano 50 tonų grūdų, vietoj 35 pagal įsipareigojimą, pasiimtą atsiliepiant į altajiečių kreipimąsi. Valstiečiai taip pat įvykdė metinį pieno paruošų planą.

Gražių laimėjimu sutinka Didįjį Spalį Anykščių valsčiaus valstiečiai. Įvykdę metinį grūdų ir pieno paruošų planą, jie atvežė į valstybinius paruošų punktus 50 tonų grūdų viršum plano.

KUPIŠKIS. — Du sporto klubai suorganizuoti Kupiškyje. Pradėjo veikti "Spartako" ir "Žalgirio" laisvųjų sporto draugijų skyriai. Jau sudarytos futbolo, krepšinio ir tinklinio komandos. Sportininkai numatė suorganizuoti taip pat žiemos sporto sekcijas.

LICENSES
WHOLESALE AND RETAIL
Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. GB 12428 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2587 Atlantic Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JOSEPH & CATALDO SPARO
2587 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 12250 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1611 Church Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
IRVING & DAVID PROSPECT
(Buckingham Frozen Foods)
1611 Church Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 11961 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 3049 — Avenue U, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JOSEPH De JOSEPH & FREDERICK P. RIVARA
3049 — Avenue U, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 12399 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 499 Powell Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
DAVID KAPLAN & DAVID SHACKMAN
K. & S. Food Center
499 Powell St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 12443 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 154 Rochester Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MAX NICHOLAS
154 Rochester Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 12071 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 216-A Reid Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
VINCENT P. VIGILANTE
Sunrise Food Stores
216-A Reid Ave., Brooklyn, N. Y.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

CHEMICAL OPERATORIAI
MOKINIAI
Gera Alga Mokinimosi Laiku
NUOLATINIS DARBAS
PENSIJOS PLANAS
MEDIKALIS APRŪPINIMAS
POMIRTINĖS APDRAUDA
VAKACIJŲ PRIVILEGIJOS
NELAIMĖS IR SVEIKATOS APDRAUDA
ŠIFTŲ MOKESTIES SKIRTUMAI
PAKILIMŲ PROGOS
AMERICAN CYANAMID CO.
Warner's Plant
Linden, N. J.
Public Service 34 Busas Nuo Elizabeth Tiesiog Iki Dirbtuvės Durų.
Kreipkitės į Kompanijos Employment Ofisą
Pradedant Pirmadienį, baigiant Penktadienį.
(294)

VYNIOTOJAI
Patyrę ir be patyrimo dirbti vyriškų drabužių krautuvėje. Nuolatinis darbas.
GARBER BROS.,
163 RICHMOND AVE., STATEN ISLAND
(295)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

RIBBON BLOCKERS
Gera Alga
Patyrimas Nereikalingas
Sveikatai Patogi Aplinkuma
Nuolat
SCHETTY BROS.
FIRST & BROAD STREETS
CARLSTADT, N. J.
(15 minučių važiavimas su Busu 97)
(294)

SLIP SIUVĖJOS
Vyriškiems Kaklaraiščiams
Vien Tik Pirmos Klasės Darbininkės
Aukšta Alga
ASA CRAVATS
4 West 22nd Street, N.Y.C.
(296)

PRANEŠIMAI

PHILADELPHIA, PA.

Gruodžio 29 d., įvyks vakarienė. Rengia moterų kliubas, 735 Fairmount Ave., 5 v. v. Turės lietuvišką dešrų. Bus graži muzika. Kviečiame visus dalyvauti, linksmai praleisti laiką. — Kom. (293-294)

LINDEN, N. J.

Lietuvių Laisvės Parkas (Lith. Liberty Park), 340 Mitchell Ave., ruošia vakarienę, pasitikimui Naujų Metų. Įvyks gruodžio 31 d., 8 v. v. Bus gera muzika, skanį vakarienė. Kviečiame visus dalyvauti. — Komisija. (293-294)

ELIZABETH, N. J.

L. D. P. Kliubas ruošia draugišką vakarėlį, sutikimui Naujų Metų. Įvyks gruodžio 31 d., 408 Court St., 8 v. v. Bus muzika, užkandžių ir gėrimų. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti, linksmai praleisti laiką. —Kom. (293-294)

HARRISON-KEARNY, N. J.

ALDLD 136 kp. rengia smagų vakarėlį, sulaukti naujus metus. Įvyks gruodžio 31 d., 7 v. v. Labor Lyceum salėje, 15-17 Ann St., Harrisone. Bus skanių valgių ir gėrimų. Įžanga veltui. Galėsite smagiai praleisti laiką, naujoj išpuoštoj salėje. — Kom. (294-295)

MONTELLO, MASS.

Liet. Taut. Namo Draugovė rengia koncertą ir sokius, pasitikimui naujų metų. Įvyks gruodžio 31 d. Liet. Taut. Namo apatinėj salėje, 8 v. v. Dalyvaus Liuosybės Choras, daug solistų. Bus gera šokių muzika, gerų valgių ir gėrimų. Įžanga 60c (su taksais). — Kviečia Komisija. (294-295)

Youngstown, O.

Gruodžio 22 dieną, Lietuvių Literatūros Draugijos 90 kuopa, savo susirinkime padarė gerų nutarimų. Nutarta pasiųsti į Centrą pinigus, kurie buvo surinkti dėl Vilniaus Tiriamosios Medicinos ir Vėžio Ligos Instituto. Tatai padaryti įgaliotas F. J. Madisonas.

Sausio 4 dieną, šeštadienį, įvyks parė-parengimas pas M. Karis, 146 Centre St., Strathers, Ohio. Kviečiami visi dalyvauti.

Dėl Vilniaus Instituto aukojo šie: Frank J. Madison $25; po dolerį: P. Yanus, Mrs. J. Eizonas, P. Sodeikis, John Buzin, Kontriman ir Royal Bar. Viso pasidarė $31.

J. Madison.

Liūdna Metinė Sukaktis

Gruodžio 28 d., 1945 m., netikėtai, ant visados atsiskyrė iš mūsų tarpo Elzbieta Gasiūnienė, vos sulaukusi 40 metų amžiaus. Laidotuvės įvyko gruodžio 31 d. Jos kūnas buvo sudegintas Fresh Pond krematorijoje. Dabar jos palaikai randasi toj pačioj krematorijoj (B-339).

Tai jau vieni metai prabėgo nuo tos nelaimės. Tai liūdna metinė sukaktis. Liūdi jos vyras Gasiūnas, tėvai Petras ir Agota Norkai, brolis Artūras Norkus, brolienė Olga Norkienė, giminės ir draugai.

Liūdi ir visas pažangus demokratinis lietuvių judėjimas, kuriam ji buvo pasišventusi ir brangi.

Turėdama talento dainai ir muzikai, tai pamylėjusi už vis labiausia, Elzbieta, tačiau, nesirinko pareigų. Jinai darbininkų judėjimą skaitė aukščiausiu ir jam dirbo tą, kas tuo momentu atrodė reikalingu pirmiausia.

Jos pobūdžiui pavaizduoti man norisi prisiminti mažytis fragmentas iš mano pirmos asmeniškos su Elzbieta pažinties. Tai buvo, regis, 1933 m., jos gimtajame Pittsburghe, man ten nuvykus organizacijos ir spaudos reikalais. Man reikėjo vietinės vadovės - pagelbininkės eiti po namus. Kas nors patarė užeiti pas Norkus.

Elziutė tuomet radau skambinant pianu. Prisidėjo su styginiu instrumentu jos broliukas Artūras, tuomet buvęs dar jaunametis berniukas. Jiedu pamylėjo mane su keliolika minučių gražios muzikos ir išsiaiškino, kad tai esama jų dviejų muzikos praktikų vakaro. Nedrąsu pasidarė pasisakyti savo tikslą, nes nesitikėjau, kad toji jauna amerikonaitė, turinti polinkio ir reikalą vakarą praleisti prie piano, išeitų su manim, vyresne drauge, klampoti tuomet pasitaikiusiomis klampiomis, slidžiomis gatvėmis.

—Artūruk, mes galėsime pasipraktikuoti kitą kartą, ar ne? — kreipėsi ji į broliuką, sužinojus mano reikalą. Broliukas, žinoma, mudvi išleido.

Tas jos pobūdis — noras patarnauti darbininkų judėjimui ir pagelbėti visiems ir kiekvienam jame dirbančiam ryškus visame trumpame, bet skaisčiame jos gyvenime. Kada galima, ji tam judėjimui tarnavo su daina ir muzika, grodama ar dainuodama kitų vadovaujamose grupėse. Iškilus reikalui, ji pati stojo vadovauti tokioms grupėms. Atvykus su Jonu Gasiūnu dirbti ir apsigyventi Brooklyne, ji dainavo Aido Chore. Ji džiaugdavosi Aido pasisekimais ir daug rūpindavosi, kuomet chorui užeidavo sunkesnės dienos.

Tačiau darbininkų judėjime reikia ir daug kitų, ne kartą ne taip mylimų ir švelnesnės

Elzbieta Gasiūnienė

sudėties žmonėms gal per sunkių darbų. Elzbieta, ryžta komunistė, jokio darbo neskaitė per prastu ar negalimu. O tų darbų buvo daugybė. Elzbietos gyvenimo Brooklyne arti dešimtmetis buvo fašizmo siautėjimo pasaulyje ir karų dešimtmečių. Darbininkų judėjimas turėjo daug pareigų ir Elzbieta jas ėjo kartu su visais.

Elzbietą mes matėme darbe Ispanijos nukentėjusiems nuo fašizmo paremti. Ji darbavosi evakuotiems į Tarybų Sąjungos gilumą Lietuvos vaikams, Lietuvos raudonarmiečiams ir partizanams pundelių siuntime. Ji buvo nare Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitete ir talkino drabužių centre, kiek jos spėkos leido. Ji buvo viena iš tų garbingų Lietuvių Darbininkų Susivienijimo jaunųjų moterų-merginų, kurios daug darbavosi palaikyti ryšius su karo tarnybon išėjusiu jaunimu ir pagelbėti jiems greičiau laimėti pergalę, taipgi užtikrinti taikų, laimingesnį gyvenimą Amerikos ir pasaulio jaunimui ateityje.

Tik penkiom savaitėm pirm mirties, Elzbieta veikliai dalyvavo Antrajame Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavime, Pittsburghe. Sugrįžo pavargusi, bet linksma atlikusi demokratijai pareigą ir pasimačiusi su mylimais tėveliais, su savo miesto veikėjais ir vaikystės draugais.

Tai buvo paskutinis pasimatymas. Ne už ilgo po sugrįžimo ji atsigulė, kaip mes manėme, pasilsėti, pasigydyti nuo "šalčio." Laukėme pasimatyti su ja ne už ilgo, pramogose, kai staiga pasklido skaudi žinia, kad jos netekome. Silpna jos širdis neatlaikė ligos. Mirtis, tarsi, išvogė malonią asmeniškai ir brangią organizaciniai draugę.

Liūdėjome tada, liūdna dabar prisiminus. Bet, kaip atsisveikinimo su Elzbieta žodyje kalbėtojo buvo pasakyta — **nei jūros ašarų, nei kalnai dejavimų nieko mirusio neprikėlė ir neprikels.** Viskas, kas galima šioje liūdnoje sukaktyje tarti ją mylėjusiems ir jos mylėtiems:

Prijausdami jums liūdėsyje, kartu linkime jums jėgų tolimesnei darbuotei tame judėjime, kuriame Elzbieta Gasiūnienė darbavosi iki per anksty ba mirtis nutraukė jos gražų ir visuomenei labai vertingą gyvenimą.

S.

Majoras Pavaręs iš Pareigų Amoroso

Peter Amoroso, buvęs patais komisionieriumi, rezignavo iš tų pareigų praeitą ketvirtadienį. Jo vieton paskirtas Albert Williams, deputas komisionierius policijos departmente.

Sakoma, kad majoras O'Dwyer pasiūlė jam rezignuoti pasekmėje sukrėtimo to departmento dėl tariamojo papirkinėjimo-kyšių sporte. Ant jo kritusi nuožiūra, kad jis leido turinčius kyšininkystės rekordą asmenis dirbti tūlose pareigose, kurios neleistinos pavesti kyšininkyste susitepusiems asmenims.

Filmos--Teatrai

Stanley Teatre Nauja Filma

Stanley Teatre, 7th Ave. ir 42nd St., New Yorke, pradedama rodyti nauja Tarybų Sąjungos filma "Stone Flower," tarptautiniame filmų festivalyje apdovanota pirmuoju prizu.

Pataikiusieji į teatrą gruodžio 27-tos vakarą bus laimėję dvigubai: pamatę paskutiniu kartu tą vakarą rodomą "Taras'o Šeima" ir pirmu kartu (nuo 9 val. vakaro) parodomą naująją.

"Stone Flower," spalvose, paremta sena rusų liaudies legenda, turi nepaprastų sceneriją: požeminių, girių ir miestavos gražnos. Direkcijoje Alexander Ptuško, dirigavęs seniau matytą pupečių filmą "New Gulliver." Ta taipgi buvo laimėtoja tarptautinio prizo, kaipo geriausia tos rūšies filma.

Šauni Filmų Programa!
Bing CROSBY ★ Fred ASTAIRE
Joan CAULFIELD
Irving Berlin's muzikalėje romanso extravaganzoje
"BLUE SKIES"
Techni-spalvomis
Dar ir Kay FRANCIS
"WIFE WANTED"
Brooklyn PARAMOUNT
Flatbush ir De Kalb Aves.

Tyrone Power ✲ Gene Tierney ✲ John Payne ✲ Anne Baxter ✲ Clifton Webb ✲ Herbert Marshall
W. SOMERSET MAUGHAN'S
"THE RAZOR'S EDGE"
Dar ir puikūs asmenų vaidinimai scenoj
ROSARIO IR ANTONIO
BOB HANNON ✲ EMMA OTERO
Extra! SENOR WENCES.
ROXY 7th Ave. ir 50th Street.

Daugiau negu Sujaudinančių Veiksmų Saga! Virpinanti Filma!
JOHN FORD'S
"MY DARLING CLEMENTINE"
žvaigždžiuoja
HENRY ✲ LINDA ✲ VICTOR FONDA DARNELL MATURE
DABAR RODOMA
RIVOLI Broadway ir 49th St.

Warner's Nauja, Puiki Filma!
Dennis MORGAN ★ Jack CARSON
"THE TIME, THE PLACE AND THE GIRL"
Techni-spalvomis
✲ Ir asmenų vaidinimas scenoje ✲ Vaughn Monroe ir jo Orkestras
Dar ir Šaunus vaidinimas Scenoj
STRAND Broadway ir 47 St.

WARNER BROS. DRAMATIŠKA FILMA PAGAL FANNIE HURST'S GARSIĄ APYSAKĄ!
Sujaudinanti . . . Dramatiška . . .
Joan CRAWFORD ★ John GARFIELD
Oscar LEVANT
"HUMORESQUE"
Šauni filma!
HOLLYWOOD Broadway ir 51 St.

Juokingiausias komedinis romansas . . . žmoužudystės slaptybė . . . ir linksmas muzikalis veikalas . . . sykiu sudaro puikaus juoko pilną filmą!
BETTY HUTTON ✲ SONNY TUFTS ✲ MICHAEL CHEKHOV ✲
"CROSS MY HEART"
Ir dar Šaunus Asmenų Vaidinimas Scenoje THE ANDREW SISTERS ✲ LES PAUL ir Jo Trio ✲ MACK AND DESMOND THE MARTIN BROS. ✲ ir EXTRA: TONY PASTOR ir Jo Orkestras.
PARAMOUNT Broadway ir 43 St.

MATYK NAUJAUSIAS SENSACINGAS ŽINIŲ FILMAS!
Dunojaus upė vėl laisva ir atvira prekybai, pagal Keturių Didžiųjų susitarimą! Matyk Francūzų šeimą paskiriant Leoną Blumą premjeru vietoj Bidaulto! Matyk naujo Indijos seimo susirinkimą New Delhi naujai konstitucijai gaminti! Matyk rusų oro jėgų parodą Maskvoje sovietinės aviacijos dienoje! Stalinas drauge su tūkstančiais žmonių stebi nepaprastą galybės ore parodą! Matyk Amerikos G.I.'s dalinant čekoladą vokiečiams jaunuoliams! Matyk svarbią filmą, "PAPRASTA BOMBA," specialės oro mūšių filmas techni-spalvomis! Matyk naujausius žinių judžius iš plačiojo pasaulio.
EMBASSY NEWSREEL THEATRE, Broadway ir 46 Street.

LIFE Sako:
"Vienas geriausių . . . puikiomis spalvomis."
ARTKINO perstato
Amerikinę Premjerą
"The Stone Flower"
Sovietinis judis, laimėjęs pirmąją dovaną, kaipo geriausia spalvinė filma Tarptautiniam judžių Festivaly
★
diriguota
A. PTUSHKO
Vaidina TAMARA MAKAROVA ir VLADIMIR DRUZHNIKOV
STANLEY —7th Ave., tarp 41 ir 42nd St., New York.

VYRIŠKI TOPKOUTAI IR OVERKOUTAI
Specialės Kainos Po:
$21.75, $28.75 ir $33.50
Naujai įsisteigusi rūbų išdirbystė turi pardavimui gatavų topkoutų ir overkoutų ir daro ant užsakymų.
Good Grade Clothes, Inc.
109 South 5th Street, Brooklyn, N. Y.
(Prie Williamsburg Tilto)
Telefonas EV. 7-5550-1-2
Žinokite, jog čia pirksite dirbtuvėje ir už dirbtuvės kainą.

SVEČIAI

Ketvirtadienį, Laisvės įstaigoje lankėsi Mike Miller, kuris neseniai grįžo iš didelės kelionės už marių. Mike Miller yra dienraščio Laisvės skaitytojas; jis eina Torpedo Seaman pareigas. Jo namai randasi Princeton, N. J.

Miller pasakojasi, kad yra matęs labai daug įvykių savo pareigose, jis tapo sužeistas. Linkime jam gerai pailsėti po didelės kelionės.

★ ★ ★

Ketvirtadienį taipgi lankėsi Leonas Z. Miller (Gavrilovičius), parvykęs kelioms dienoms pasisvečiuoti iš Staten Island. Jis norėjo pamatyti, kaip einasi Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto drabužių centrui, jame dirbantiems jo draugams. Tad ta proga užėjo ir pas mus.

New Yorko Miesto Taryba vienbalsiai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią užšaldyti rendas tokiomis, kokios dabar mokama.

Notice is hereby given that Amca Oil Co., of Brooklyn, N. Y., has registered its trade-mark "Cara Donna" with the Secretary of State of New York, to be used on foods.

Linkėjimai "linksmų Kalėdų" negelbėjo pralinksminti Joseph Herbsman, bekojį, kuris tapo išmestas iš buto, 22 First Ave., New Yorke, 36-mis valandomis prieš Kalėdų.

Mrs. Jerome Preston, 18 m., Vanderbiltų giminaitė, turtinga donia, mirė nukritus ar nušokus iš 5-to aukšto apartmento viešbutyje Stanhope, New Yorke.

Užmiršęs apartmente raktą, Charles Trumpore, 51 m., bandė pareiti namo gaisrinėmis kopėčiomis. Baigdamas dalipti, paslydo, nukrito nuo 5-to aukšto ir užsimušė.

Nėra Pinigų--Neima Pinigų

Gyvenantieji prie garsiosios New Yorko Bowery žmonės, daugelis iš jų, nėra turėję savo kišeniuje popierinio pinigo jau per tūlą laiką. Visokios nelaimės, nusivylimai gyvenime juos čia suvarė ir retas kuris iš čia beišsikasa. Gyvena jie nakčiai prisiglaudę kurioje nors iš daugelio viešųjų nakvynių, vadinamų "flopauzėmis." Valgiui gauna sriubos bliūdelį ar kavos puodelį už maldą.

Praeitą trečiadienį, Kalėdomis, gal norėdamas pamatyti, kaip Bowerės piliečiai gyvena ir atsineša į gyvenimą, o gal būt ir nuoširdžiai norėdamas nušviesti jų dieną, Joseph Bonavita, buvęs kumštininkas, o dabar karčiamninkas, įsidėjęs į kišenius $1,500, išėjo išdalinti ant Bowery gyvenantiems neturčiams.

Tačiau nuvykęs ten Bonavita patyrė, kad išdalinti pinigus kartais yra ne lengviau, kaip juos gauti. Dėl visokių svieto šunybių čia patekę ir daug jų pergyvenę-matę jau čia esant, biedniokai netikėjo, kad čia nebus kokia nauja šunybė užpakalyje duodamų poros dolerių pietums ar įsigėrimui. Bonavita pravaikščiojęs ant Bowery 7 valandas, kol rado sutinkančius priimti pinigų, kad išdalinti $1,100. Ir tai tik turėjo šiokio tokio pasisekimo, kada iš policijos gavo uniformuotą policistą patikrinti abejojantiems, kad čia ne apgavystė, ne kokios pinklės, bet tikra dovana.

MIRĖ

Vincas Vaičiulevičius, 70 m. amžiaus, gyveno 45 Hemlock St., mirė gruodžio 26 d., St. Catherine's Hospital. Kūnas bus pašarvotas namuose, po virš minėtu antrašu. Laidotuvės įvyks gruodžio 30 d., Šv. Jono kapinėse. Velionis paliko nuliūdime žmoną Barbarą, dukterį Helen, sūnų Vincent, augintinį Benny Bush, brolį Charles, gyvenantį Elizabeth, N. J.; tris brolius ir seserį Lietuvoje.

Laidotuvių pareigomis rūpinasi graborius F. W. Shalins-Šalinskas, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene.

Ketvirtadienį šiluma nupuolė iki 18-kos laipsnių. Penktadienį tebebuvo šalta.

Josephine Pergola, 21 m., newyorkietė; Joseph F. Greenwood, 25 m., iš Philadelphijos ir Vincent W. Gavin, 32 m., iš Oil City, Pa., nuteisti iki gyvos galvos kalėti už apiplėšime mirtinai primušimą 74 metų grosernin ko Casabianco, Harleme. Apiplėšime jie pelno $27.

World Tourists, Inc.
(Įsteigta nuo 1927 m.)
PERSIUNČIA PUNDELIUS naujų, senų drabužių ir kitų daiktų į
Visas Sovietų Sąjungos dalis apmokėtais iš anksto muitais
kaip ir visuomet
1. MES taip pat chemikalais išrūkome drabužius ir gauname Sveikatos Tarybos liudijimą.
2. MES sumažinome savo lėšas.
3. MES turim įrengimus geriausiai jums patarnauti.
4. MES apdraudžiame siuntinius.
Dėl platesnių žinių rašykit, telefonuokite arba ateikite.
WORLD TOURISTS, INC.
18 W. 23 St., N. Y.
Tel. Orchard 4-1660

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Puikus stečiškus su naujausiais įtaisymais.
KETURIŲ BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel.EVergreen 7-6868
221 South 4th Street
Valandos: 9—12 ryte, 1—8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

APDRAUSTAS PRISTATYMAS
NAUJŲ IR PADĖVĖTŲ DRABUŽIŲ IR VISŲ DAIKTŲ
į Sovietų Sąjungą
HENRY D. MAHLER, INC.
Turi leidimą visokiem pundeliam siųsti į Sovietų Sąjungą.
Visi Pundeliai yra:
1. Apkainuojami
2. Sovietiniai muitai išrenkami
3. Cheminiai išrūkomi (padėvėti drabužiai)
4. Persiunčiami nepermerkiamuose pakuose
5. Apdraudžiami pilnai vertei
(įskaitant muitus, patarnavimo lėšas ir tt.)
Atsiųsti Mahler'iui pundeliai bus apkainuoti ir pasiųsta visų lėšų sąskaita. Po apmokėjimo, jūsų pundelis išsiunčiamas.
SPECIALĖS KAINOS ORGANIZACIJOMS.
★ ★ ★
HENRY D. MAHLER, INC.
Bronx--500 East 164th St.
Tarp 34th ir 35th Streets
Manhattan — 637 Second Ave.
Važiuot 3rd Ave. "L." iki 161 St.
Tel. MOTT HAVEN 9-5300.

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA KAS DIENĄ IR NAKTĮ APART SEKMADIENIŲ
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

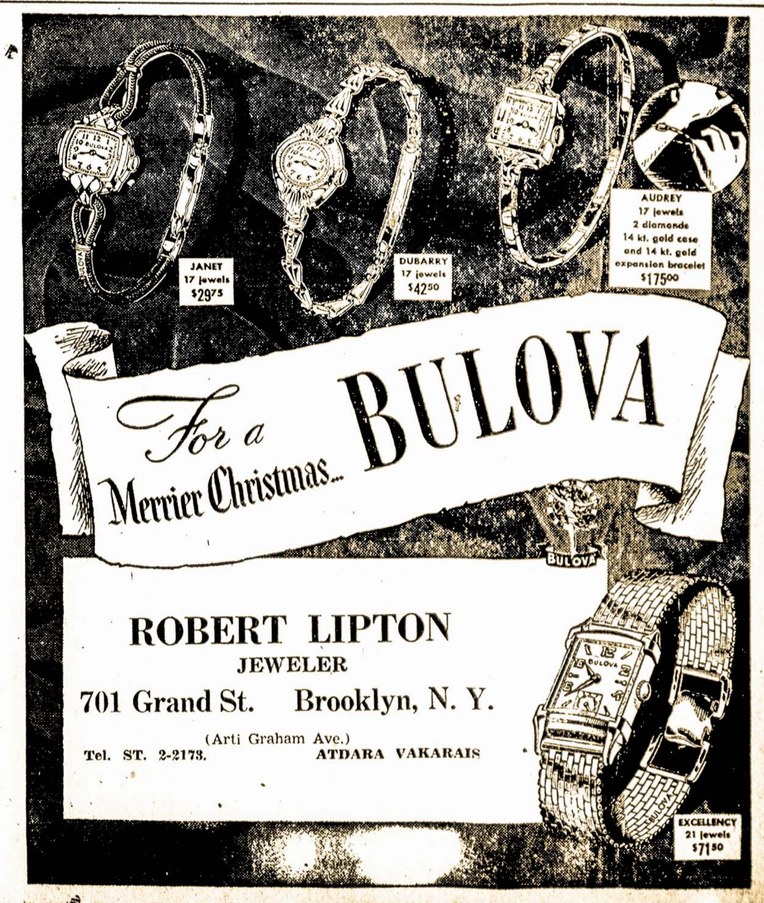

ROBERT LIPTON
JEWELER
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
(Arti Graham Ave.)
Tel. ST. 2-2173. ATDARA VAKARAIS